

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno 120 Din, za
inozemstvo 140 D

SLOVENECEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ceneoglasov
i stoip. peti-vrata
mallo glasi po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-30, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
p. Pr. večim g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljke in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Rokopisi se ne vračajo, nebrankirano
pismo se ne sprejema! Uredništvo
telefon št. 2050, upravnništvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Celovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inosele, Sarajevski 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Vprašanje

Kar smo ugotovili v svojem predvčerajšnjem članku glede politike nemške države, to velja v še veliko večji meri o današnji Bolgariji. Tudi nacionalistični politiki v Bolgariji nimajo ne uvidenosti ne volje, da bi osnovali svojo povojno vzpostavitev politiko na brezpogojno spoštovanje obstoječega stanja, absolutno lojalnost napram svojim sosedom in utrjevanje miru, temveč špekulirajo z zmešnjavami in težkočami, s katerimi je zvezana restavracija Evrope, da bi iz njih izvlekli kak dobiček. Zato jim ni nič mar, če bi se iz take politike intrig, hujškanja in podpihovanja rodile eventualno katastrofalne posledice, ampak naravnost računajo na to, češ, čim hujše v Evropi, tem boljše za nas.

Ne trdimo, da bi odgovorni bolgarski državniiki popolnoma zavestno sledili tej liniji, pa da bi ne vedeli nič ceniti važnosti in blagodejnosti lojalne politike v smislu verzajškega mirovnega protokola za svojo lastno domovino, moramo pa jim vsekakor šteti v krivdo, da se preveč udajajo vplivom onih elementov, ki so jim intrige proti sedanjemu stanju glavna in edina smernica politike. Mi gotovo uvažujemo, da ni lahko obvladati številni emigrirani element iz bivše Makedonije, toda velika nevarnost, ki jo rovarsko delovanje teh skrajnih, nobenega sredstva ne plašajo, se fanatikov pomeni za državo in njene zunanje-politične odnose (da ne omenjamo notranjih problemov), nalaga vsaki bolgarski vladi kategorično dolžnost, da te elemente in njihove manifestacije vsaj brzda in spravi vse izlive tako zvanega javnega mnenja vsaj kolikortoliko v sklad s svojimi oficijelnimi zahtevami miroljubnosti, korektnosti in prijateljstva do sosedov.

Dogodki, ki so se te dni odigrali v Sofiji, stavlajo bolgarsko vlado pred odločno alternativo: ali hoče svoje zadržanje odkritosrčno in brez vsake rezerve usmeriti v pravico politike, ki jo zasledujejo vse balkanske države, da se po veliki vojni ustvarjeno stanje utrdi in ustvari resnično medsebojno prijateljsko razpoloženje, ki bo vedlo do popolne solidarnosti balkanskih držav na zunaj — v prid splošnega miru in lastnega notranjega dviga — ali pa misli nadaljevati dvoumno in kolebajočo politiko, o kateri smo ob otvoritvi pirotskih pogajanj mislili, da se nahaja v likvidaciji.

Kajti ni naša država, ki bi se imela zaradi kovarstev makedonstvujočih v Sofiji, h katerim sta se zatekli dve politični niči iz naše države, bati zase, čeprav smo opravičeni, da smo indignantni nad žalitvami, ki so se nam ob pasivni asistenci bolgarske vlade prizadevale. Pač pa je naša dolžnost, da opozorimo bolgarsko vlado, da naj v lastnem interesu ne daje potuše takim pojavom, ki vse kakor motijo tako potrebni proces ozdravljenja, pomirjenja in okrepitve Balkana, pa da obenem pokažemo pred svetom, kdo bo moral nositi odgovornost za posledice takega oviranja miroljubnih prizadevanj vseh poštenih ljudi, ako bi se še dalje dovolil razmah elementom, ki hočejo reševati nekake vprašanja s terorističnimi zločini, netenjem zlih instinktov vsenaokoli in podpihovanjem vsakovrstnih manjvrednih ljudi.

Zato v miru čakamo, kakšen odgovor bo dala vlada sosedne države, s katero želimo živeti v miru, jo v njenih resničnih potrebah podpirati ter v tesnem stiku z njo prispevati k srečnejši bodočnosti Balkana. O teh naših odkritosrčnih težnjah in dosledni liniji naše državne politike ni nobenega dvoma, pač pa o tem, kaj za oficijelnimi besedami v resnici misli in kakšne cilje dejansko zasleduje naša sosedna. Na bolgarski vladi je, da te dvome razprši.

Akcija za izdajanje novega lista

»Obzor« prinaša iz Novega Sada sledečo vest: »Pod naslovom »Novi narodni list za obranu novog stanja« prinaša novosadski »Vidovdan« beležko, v kateri v glavnem pravi:

»Te dni so gg. dr. Zerjav, dr. Svetislav Popović in Dušan Ivančević razposlali znancem in prijateljem okrožnice, da naj jih denarno podpro, da bi mogli s 15. majem pričeti v Belgradu z izdajanjem lista »Delo«, ki bi bil namenjen najširšim slojem. V okrožnici se pravi, da bo list z vsemi silami delal na odstranitvi plemenskih in političnih razlik, ki so na umeten način vstvarjene v našem narodu. Nesrečne politične razmere in nezdrave strankarske odnose pred 6. januarjem je treba za vedno izbrisati iz narodove duše.«

Pavelić in Perčec obtožena veleizdaje

Belgrad, 24. aprila. (Tel. »Slov.«) Državni pravdnik državnega sodišča za zaščito države dr. Ivan Učovič je preiskovalnemu sodniku državnega sodišča stavljal predlog, da se zoper dr. Pavelića in Perčeca otvori kazenska preiskava radi zločina po čl. 1. in 5. zakona o zaščiti države in hudodelstva po § 287 a srbskega kazenskega zakonika. Obtožnica je gotova zoper Pavelića in Perčeca. Razprava se bo vršila brez ozira na to, ali bosta obtožena navzoča pri razpravi ali ne.

Belgrad, 24. apr. Današnja »Politika« prinaša o slučaju Pavelića sledeči brzojavki:

Sofija, 23. aprila. Danes popoldne ob tri

četrt na 4 je v zunanjem ministrstvu g. Burov sprejel poslanika Nešića. Jugoslovanski poslanik je na tem drugem sestanku z g. Burovom vložil ponoven protest proti postopanju oficijelne Bolgarske pri proti-jugoslovanskih manifestacijah v Sofiji. Istočasno je g. Nešić v imenu svoje vlade zahteval od g. Burova poročilo o daljnjem nastopanju bolgarske vlade napram sličnim manifestacijam in nezakonitemu delovanju proti kraljevini SHS.

Sofija, 23. aprila. Včeraj popoldne sta Ante Pavelić in Perčec poslala svoje posetnice predstavnikom strank in parlamentarnih skupin.

Novi prosvetni zakoni

Vseučilišča ostanejo neokrnjena -- O zasebnih srednjih šolah in o verouku

Belgrad, 24. aprila. (Tel. Slov.) Kakor smo se na merodajnem mestu informirali, bo v najbližnji bodočnosti poleg še nekaterih upravnih zakonov glavno torišče okrog prosvetnih zakonov. Prosvetno ministristvo pripravlja z zelo hitrim tempom preosnovno vse šolske zakonodaje in zakonov o državnih kulturnih zadevah: gledališčih, muzejih i. dr. Med temi zakoni se smatrajo za najvažnejše zakoni: o ljudskih, srednjih šolah in vseučiliščih. Namen teh zakonov je, da se zakonodaja na tem polju unificira: Po možnosti laicizacija in tendenca, da se ti zakoni koncem maja tvorno uzakonijo, v začetku prihodnjega šolskega leta naj bi pa stopili v veljavo.

Glede posameznih zakonov bi bilo omeniti to-le: Načrt vseučiliškega zakona izdeluje zagrebški vseuč. profesor Mikulič. Ti zavodi imajo popolno zagotovilo, da bodo ohranjeni in da dobijo možnost razvoja v vseh treh kulturnih središčih, v Belgradu, Zagrebu in Ljubljani.

Načrt zakona o srednjih šolah je v kabinetu. Borba bo šla v glavnem v dveh smereh:

1. Načelno glede zasebnih srednjih šol vobče, v tem okviru za posamezne tipe, katere hoče prosvetno ministristvo razdeliti na tri in tem primerno dodeliti vsakemu odgovarjajoče pravice. Dalje se tudi določa, pod katerimi pogoji bi se ustanovljale zasebne šole in nanovo otvorile.

2. Vprašanje verouka na srednjih šolah sploh.

Razprava proti Šuniću končana

Državni pravdnik predlaga smrtno kazen -- Obsodba se razglasi 1. maja

Zagreb, 24. aprila. (Tel. Slov.) Danes se je nadaljeval proces proti Šuniću. Včeraj je bilo končano zasliševanje prič, danes pa so se brale razne izpovedi. Tako se je čitala izjava upravnika bolnice usmiljenih bratov, dalje zdravniški zapisnik o pregledu pokojnikovega trupla. Zapisniku je priložen projekt. V zapisniku se trdi, da ne bi mogla nobena zdravniška pomoč Ristiću rešiti življenja, ker je smrt nastopila vsled krvavljenja. Nato so se čitali zapisniki izjav nekaterih omladincev, ki so bili obtoženi, da so vpleteni v umor, oz., ki so prisostvovali tisti večer v restavraciji »Kolo«.

S tem je bilo dokazno postopanje končano, nakar je zagovornik Budak vprašal Šunića, ali je kdo v njegovi rodbini izvršil kak umor. Šunić je povedal, da je 1913 njegov oče ubil v Osijeku v prepiru v neki gostilni svojega znanca.

Državni pravdnik dr. Ružić si je v svojem govoru prizadeval dokazati, da se v Šunićevem hudodelstvu nikakor ne sme gledati dejanje mladega fanatika, nego da je treba dejanje pojmovati, kot ga kvalificira kazenski zakonik. Ta določa v § 1, da ni treba, da je hudobni namen premišljen, ampak da je dovolj, da se je porodil za časa dejanja samega. Radi tega je tudi vprašanje kazni popolnoma določeno. Držati se je treba črke zakona, ker je zakonodajalec natančno odredil, kako se ima to dejanje kvalificirati in kakšna kazen izreči. Tu je državni pravdnik aludiral na hrvatski kazenski zakonik, ki sploh ne pozna političnega uboja, ampak vsako dejanje, ki se je izvršilo brez silobrana, kvalificira kot umor, ki je kazniv s smrtjo.

Zagovornik dr. Sekula Drljevič je v izredno dobro stiliziranem zagovoru skušal dokazati, da je dejanje nastalo v času, ko je bil ne samo posameznik, ampak ves narod v nenormalnem stanju. Zato se ne more uporabiti dokaz psihiatra, marveč je treba upoštevati psi-

Največje važnosti je ljudskošolski zakon. Po načrtu se šola prilagodi kraju, kjer je, ter se bosta ločila mestni in podeželski tip. Borba okrog poučevanja verouka je prav tako jaka, kakor v bivšem parlamentu. Vprašanje, kdo naj poučuje verouk, skuša načrt rešiti tako, da to stvar prepušča duhovnikom posameznih cerkev. Toda verouk je sam izven šolskega programa. Cerkvam bi se prepustili šolski prostori, šolska oblast pa bi se za ta predmet kot tak ne brigala. Načrt nadalje izvaja, da je tudi stvar cerkve oz. cerkvene občine, kako nagradi učitelje verouka oz. katehete.

Proti temu sta nastopila katoliški in pravoslavni episkopat. Danes je prisel v Belgrad dja-kovski škof Akšamović, ki se je mudil v katoliškem oddelku pravosodnega ministristva, obenem pa je konferiral z drugimi važnimi osebnostmi v Belgradu, med drugim se je razgovarjal s prometnim ministrom dr. Korošcem.

Merodajni krogi naglašajo še tretjo okolnost, ki bo pri uzakonitvi teh zakonov imela odločilno važnost:

1. Ali se bo dopustilo, da se bodo ti zakoni tako hitro spravili pod streho; 2. Ali pridejo pred VZS; 3. Ali se bodo istočasno otvorila konkordatna pogajanja. Sedaj, kakor se trdi, je gotova stvar, ker so šolski zakoni zadeva in pravica cerkve, da bodo tudi sestavni del konkordatnih pogajanj. Od vsebine šolskih zakonov je odvisen tudi uspeh teh pogajanj.

hološko in psihično razpoloženje, ki je takrat vladalo. Šunić je bil prepričan, da dela v obrambi za življenje Stjepana Radića. Predlega, da se Šunić oprost.

Popoldne sta govorila zagovornika dr. Ivan Pernar in Budak. Njuna govora sta v glavnem vsebovala posamezne dogodke dotičnega dne.

Obsodba se bo razglasila danes teden, 1. maja.

Uradniki gozdarskega ministristva obtoženi

Belgrad, 24. aprila. (Tel. »Slov.«) V ministristvu za šume in rude se je končno sestavila obtožnica proti bivšemu generalnemu ravnatelju Miodragu Stamenkoviću in ostalim uradnikom, za katere je ministristvo svoječasno zahtevalo, da se postavijo pred drž. sodišče. Obtožnica obsega 120 strani. Te dni bo obtožnico minister Radivojević podpisal. Nato pa se predloži državnemu svetu, da končno veljavno določi razpravo, za katero vlada v Belgradu velik interes.

Uradniki, ki so pod obtožbo hkratu s Stamenkovićem, so bili povečini zaposleni pri bosanski gozdni upravi. Nekateri krogi trdijo, da bodo prišli pod obtožbo samo uradniki iz te pokrajine. Vendar je splošna zahteva, da pridejo pod obtožbo tudi uradniki iz hrvatskih in srbskih uprav. Čujemo, da je v najkrajšem času v teh šumskih aferah pričakovati senzacionalnih dogodkov.

Uredba o organizaciji odsekov v posameznih ministristvih, o razvrstitvi uradništva, o kompetencah posameznih odsekov je v večini ministristev že gotova.

Intervencije komisarjev slovenskih oblasti

Belgrad, 24. apr. (Tel. »Slov.«) V Belgradu se mudita komisarja mariborske in ljubljanske oblastne skupščine dr. Natlačen in dr. Leskovar. Danes ju je sprejel finančni minister dr. Šverljuga. Popoldne pa pomočnik Gospodnetič, Oba komisarja sta ministru dr. Šverljugi obrazložila položaj samoupravnih proračunov, ki je nastal po sprejetju zakona o trošarinah, ko se je uveljavilo enotno pobiranje trošarin.

Finančni minister je obema komisarjema pojasnil, da velja tudi v drugih državah načelo, da se trošarina pobira enotno, zneski pa se potem razdeljujejo posameznim upravnim enotam. Dosedaj so različne oblasti pobirale različne trošarine in se je dogajalo tiho-tapstvo z alkoholom, kar je bilo enotnemu trošarinskemu sistemu v škodo. Minister jima je jamčil, da bosta obe oblasti dobili vse, kar imata v letošnjem proračunu. Za proračun prihodnjega leta jima je prav tako zagotovljeno, da bosta v okviru možnosti dobila zadosten proračun in zadostna sredstva iz državne blagajne.

Na opozoritev, da se je nekaterim okrajnim zastopom in občinam ustavilo izplačilo doklad, je minister odgovoril, da se bo to takoj uredilo in da se bodo izplačila doklad občinam in okrajnim zastopom takoj nadaljevala.

Vojaška imenovanja

Belgrad, 24. aprila. (Tel. Slov.) Danes je izšel večji ukaz, s katerim so med drugimi imenovani: za pomočnika poveljnika donavske divizijske oblasti brigadni general Daskalović, dosedaj poveljnik donavske pehotne brigade; za pomočnika poveljnika kosovske divizijske oblasti brigadni general Petronjić Radomir, dosedaj poveljnik kosovske pehotne brigade; za poveljnika dravske brigade generalštabni brigadni general Stanislavjević Živko, dosedanji načelnik poročevalskega urada generalnega štaba; za poveljnika IV. pehotne podčastniške šole kraljice Marije pehotni polkovnik Vladislav Kostić, dosedaj poveljnik 43. pehotnega polka; za pomočnika poveljnika 12. pehotnega polka pehotni podpolkovnik Grošelj Franc, dosedaj poveljnik 1. bataljona 40. pešpolka triglavskega; za vršilca dolžnosti poveljnika 1. artilerijskega polka artilerijski podpolkovnik Ludovik Kozelj, dosedaj poveljnik II. divizije vrbaške artilerijske brigade.

Zahteve fakultetnih uradnikov finančne stroke

Belgrad, 24. aprila. (Tel. Slov.) Danes je prisel v Belgrad večja deputacija fakultetnih uradnikov finančne stroke. V deputaciji so bili dr. Valjavec iz Ljubljane, dr. Krleža, Balli, Kocjan iz Zagreba, dr. Kokolj iz Sarajeva, Bonačić iz Mostarja in Tadić iz Splita. Deputacija je prinesla s seboj obširno spomenico, katero je izdelalo zagrebško društvo juridičnih uradnikov finančne stroke.

Deputacija je zahtevala, naj se vendar pristopi k izenačenju fakultetnih doklad uradnikom finančne stroke z dokladami sodnih in upravnih uradnikov. Deputacija je danes obiskala več ministristev in splošno povdarjala, da imajo uradniki finančne stroke še večjo odgovornost in delo, kot n. pr. sodni in upravni uradniki. Če ne bodo pravilno plačani in za delo nagrajeni, se lahko pričakuje korupcija v finančni upravi. Povsod je princip, da je blagajnik posebej plačan. Število juristov je radi slabih nagrad padlo preko 60 odstotkov. Nasproti predvojni številki je tako, da je dovršenih pravnikov v I. kategoriji v vsej finančni stroki v vsej državi le še 160. Finančni efekt bi bil radi tega minimalen.

Finančni minister dr. Šverljuga si je njihove zahteve zabeležil in izračunal finančni efekt. Ob-ljubil je, da pride ta stvar pred ministrski svet.

Pomočnika Gospodnetič in Voja Lazić sta prav tako pazljivo poslušala zahteve delegacije in obljubila podporo.

Popoldne se je delegacija zglasila pri prometnem ministru dr. Korošcu, ker je prvi zahteval doklade za upravne uradnike, ko je bil notranji minister. Delegacija ga je baš na te okolnosti opozorila in presila, naj zastavi v vladi svoj vpliv. Ker minister Mažuranić ni bil v Belgradu, se bo deputacija pri njem zglasila v Zagrebu.

Starosta starokatoliških revizionistov Donković se mudi v Belgradu. Nastopil je proti Kalodjieri, da bi se rešilo vprašanje odstavitve Kalodjere in se je v ta namen zglasil pri pravosodnem ministru.

Ljubljanski proračun sprejet

Od 33 nauzočih glasovalo 26 za proračun

Za sklepanje o proračunu je potrebna dvotretjinska večina, to je 32. Ravno toliko občin-
skih svetovalec je bilo navzočih pri glasovanju.
S 26 proti 6 glasovi je bil proračun pri tem gla-
sovanju sprejet z vsemi povišanji, novimi dav-
ščinami in velikim primanjkljaju. Kljub stvarnim
predlogom je 26-članska večina sprejela prora-
čun brez vsake spremembe in tudi ostale pred-
loge, ki so bili na dnevnem redu.

Seja je bila mirna. Edina senzacija je bil
prihod obč. sv. Jarca, ki se je pripeljal h glosa-
vanju kljub svoji zlomljeni nogi. Zato je žel ži-
vahno odobravanje obč. sv. Rupnika in tova-
rišev.

*

Proračunska seja ljubljanskega občinskega sve-
ta se je nadaljevala včeraj ob 5 popoldne. Otvoril
jo je župan dr. Puc.

Skoro vsa desna stran klopi je bila pri otvori-
tvi prazna. Levica je z burnim aplavzom pozdra-
vila prof. Jarca, ki so ga bolnega privedli v
dvorano. Enako prisrčno je pozdravil prof. Jarca žu-
pan dr. Puc.

Župan je dalje izvajal: Čast mi je sporočiti,
da sem dobil poročilo, da je Nj. Vel. kralj prevzel
protektorat nad ljubljansko univerzo in dovolil, da
nosi njegovo ime. Mislim, da se zavedate važnosti
tega dejstva. Ljubljanski univerzi je sedaj zagotov-
ljen obstoj in razvoj, za njeno bodočnost smo sedaj
rešeni skrbni. Župan predlaga nato naslednji zahval-
ni brzojav:

Njegovemu Veličanstvu kralju Aleksandru
Beograd:

Na svoji seji dne 24. aprila je občinski
svet ljubljanski z radostjo sprejel vest, da je Vaše
Veličanstvo dovolilo, da univerza v Ljubljani nosi
v svojem naslovu visoko ime Vašega Veličanstva.
Občinski svet je globoko hvaležen Vašemu Veličan-
stvu za ta dokaz naklonjenosti do naših najvišjih
narodnih institucij in idealov. Smatra obenem to
naklonjenost za odlikovanje našega mesta in zato
Vašemu Veličanstvu hvaležno izraža svojo neome-
jeno udanost.

V imenu finančnega odseka je nato poročal
g. Tavčar.

Občinske davščine.

Med občinskimi davščinami je največja tro-
šarina Proračunana je na 14.282.150 Din. Davšči-
ne so te: trošarina, odškodnina za pobiranje tro-

šarine, tehtarina, uvozna, tržnina, tržna pristoj-
bina, mestarina, gostiščina, kanalska pristojbina,
portalni davek, davščina na prenočišča, stanovanj-
ski davek, davek na zavarovalne premije, pripravi-
kanina, davščine na nezidane parcele, na tram-
vajske listke, na vozila, dalje občinske takse, opo-
minarina in razni dohodki. Skupno bi vse te dav-
ščine znesle l. 1929: 23.910.678 Din, za 3 in pol
milijona več kot l. 1928 in za 4 in pol milijona
več kot l. 1927.

Davščina na prenočišča je znižana od 80 od-
stotkov na 15 odstotkov.

Nov je stan. davek. Zamišljen je kot taksa
na predelavo stanovanjskih prostorov v poslov-
ne lokale in sicer 200 Din na kvadratni meter,
dalje davek na zavarovalne premije.

Občinske doklade na državne davke so prora-
čunane letos na 8.000.000 Din (lani 4.584.867
Din).

(Skupno znaša pokritje pod naslovom »mestna
podjetja in občinske davščine« 34.401.574 Din (la-
ni 24.073.569 Din).)

Vsi ostali govorniki so se odpovedali be-
sedi. Župan konstatira, da je navzočih 33 obč.
svetnikov (Odsotni so: dr. Jerič, Jeglič, Hribar,
dr. Ravnihar, dr. Puntar, dr. Rožič, dr. Gosar,
podžupan Sernec, prof. Osana, Krvina, Musar,
Meze, Olup, Bahovec in Urbas, Krek je kakor
znano odstopil.)

Za proračun je glasovalo 26 odbornikov,
proti pa šest (Golmajer, Orehek, Rutar, Miklo-
šič, dr. Lukan in dr. Likar).

Nato so bili sprejeti še proračuni mestnih pod-
jetij in to: plinarne, elektrarne, vodovoda, klav-
nice, mestnega pogrebnege zavoda, mestne pri-
prege, in mestne zastavljavnice.

G. Tavčar je ob zaključku seje imel poetičen
govor, v katerem je neglašal njen zgodovinski po-
men. Proračun je bil sprejet na god ljubljanske-
ga patrona sv. Jurija. (Ali naj to pomeni, da bodo
moralni ljubljanci zato plačevati mnogo več »ju-
rijeve«?) Govornik pravi: »Ponosni smo na dovr-
šeno delo pri sprejemu proračuna. To je v inte-
resu dobrobiti ljubljanskih meščanov. Končno se
je Tavčar še spomnil, da je danes obletnica pri-
hoda praških občinskih svetnikov v Ljubljano in
predlagal, naj se pošlje praškemu županu dr. Baxi
pozdravni brzojav, kar je bilo sprejeto.

Župan dr. Puc je ob 20.15 zaključil sejo, zgo-
dovinsko sejo, kakor je dejal g. Tavčar.

Ljubljanska proračunska debata

Govor inž. Serneca

Sprejetje občinskega proračuna, odnosno
glasovanje za ali proti proračunu, je zadeva,
ki se bistveno izraža v dveh smereh. Ena smer
je izrazito gospodarske narave in v številkah je
predvsem njeno pojasnilo. O tem so že moji
prijatelji podali obširno in ostro kritiko, kateri
pa bi se še vedno moglo dosti dodati, ker je
tvarina obširna in ker vsebuje proračun mno-
go postavk, ki kritiko naravnost izzivajo.

Druga smer pa je v tem, da pomeni glosa-
vanje za ali proti proračunu vedno tudi izra-
žanje zaupanja ali nezaupanja v delo ekse-
kutive.

V svojih izvajanjih se hočem omejiti le na
drugo smer, da namreč pomeni glasovanje za
sprejem proračuna izraz zaupanja občinski
upravi.

Da bodo moja izvajanja docela razumljiva,
se moram na kratko ozreti na preteklost.

Prejšnji mesec smo imeli en dan pred na-
povedano javno proračunsko sejo tajno pred-
sejo, na kateri so moji prijatelji in jaz vztra-
jali na tem, da se skuša doseči podaljšanje ter-
mina za sprejetje proračuna vsaj za en mesec.
V tem smo zmagali, kar smo zvedeli drugi dan
na javni seji. Proračun se je odložil in sledila
je zopet tajna seja, na kateri sem z začudenjem
slišal predlog finančnega odseka za najetje po-
sajila v višini 45 milijonov, ki je bilo prvotno
nameravano celo v višini 75 milijonov. Na moj
protest se je nato seja preložila, nato pa je bila
zopet sklicana za prihodnji tork tajna seja.

Nimam nobenega pomisleka govoriti o do-
godkih te tajne seje, ker je proglasil župan jav-
no sejo za tajno, kljub temu, da § 61. obč. reda
jasno določa, da je pri obravnavi proračuna in
obremenitve obč. imetja tajnost izključena.

Predlog fin. odseka je izzvenel v to, da bi
se dalo g. županu pooblastilo, da se pogaja z
izrecno imenovanim denarnim zavodom za
mestno posojilo.

Predhodni pogovor s strani gotovih gospo-
dov z magistrata z dotičnim denarnim zavodom
so morali tedaj biti že tako daleč dozoreli, da
mi ni nihče demantiral, ko sem navajal podrob-
ne pogoje tega nameravanega posojila.

Protivil sem se predlogu fin. odseka in mu
ugovarjal iz stvarnih razlogov, zlasti pa proti
višini posojila, ki je presegala po moji sodbi
potrebno mestno obćino, na drugi strani pa sem
bil tudi proti postopanju pri najetju posojila
potom pooblastila g. župana, oziroma finančne-
ga odseka.

Zagovarjal sem tezo, da se g. župan lahko
samo pogaja, ko pa so pogajanja dospela do
konkretnih točk, da mora poročati obč. svetu,
ki potem o posojilu sklepa.

Potem glasovanja tedaj o predlogu fin. odseka
ni prišlo, ker je bil položaj očitno tak, da je
bil izid glasovanja jako dvomljiv. Takrat sem

prvič izrazil svoje nezaupanje sedanji občinski
upravi.

Na dolgu pa sem še obč. svetu in prebival-
stvu mesta, da povem tudi motive svojega ne-
zaupanja obč. upravi.

Ljubljansko obligacijsko posojilo

Ta moj motiv je bil v postopanju obč. upra-
ve pri najetju lanskega obligacijskega posojila,
ki se je pričelo s sklepanjem o nekem megle-
nem pooblastilu g. županu.

Sedaj nameravamo postopanje pri najetju po-
sajila je bilo ko jace jace podobno lanskemu po-
stopanju in zato ne bo škodovalo, če to lansko po-
stopanje, ki se je izvršilo po istih gospodih, ki so
letos zopet predlagali najetje posajila, malo natanč-
nejše ogledamo.

Na seji finančnega odseka z dne 5. junija
je bilo izdano to poročilo:

Do 31. marca 1928 je bilo vnovčenih 6% ob-
ligacij mestne občine za 11.603.300 Din in se je
od tega dne dalje do danes še razpečalo za
138.900 Din obligacij na ta način, da so se od-
dala stvarnim tveganjem po dogovoru mesto go-
tovine. Celokupno izkupilo za obligacije znaša
danes 11.742.000 Din in je torej še za 18.257.800
dinarjev obligacij v zalogi. Ker se pa zgradba
stanovanjskih hiš nadaljuje in je gradbenim
tveganjem treba točno plačevati njihove račune,
se bodo morale 6% obligacije razpečevati na
ki kršenkoli način. Povsem gotovo je, da je 6%
obrestovanje obligacij z ozirom na današnji trg
neugodno. Bančni krogi so mnenja, da bi se
dale obligacije ugodneje vnovčevati, ako bi se
obrestovanje prilagodilo danes obćajni obrest-
ni meri, to je 7-7,5% in sicer na ta način, da
se prodajna cena obligacij zniža od 100 Din na
85 Din, oziroma na 80 Din. Zveza denarnih za-
vodov bi bila pod temi pogoji pripravljena so-
delovati pri razpečevanju obligacij. Dospelo se
pa že tudi ponudbe iz inozemstva, ki so pa do-
kak ugodnejše, kakor ponudbe zveze denarnih
zavodov. Inozemski ponudniki bi bili priprav-
ljeni plačati obligacije po 90% Zadeva glede
prodaje še razpoložljivih obligacij je zelo nuj-
na, ker bi se jih moralo do 1. žrčbanja, to je
do 15. septembra 1928 pod najugodnejšimi pogoji
vnovčiti ter s tem pospešiti najetje velikega
inozemskega posajila.

Predlog odseka: Gosp. župan se pooblašča,
da proda 6% občinske obligacije sporazumno s
finančnim odsekom čim ugodnejše kot naložbene
papirje, bodisi v tu ali inozemstvu. V ta namen
je izposlovati odobrenje nadzorne oblasti in
besedilo obligacij prilagoditi inozemskemu de-
narnemu trgu.

Dve točki sta tu zlasti važni: da se ni tukaj
niti z eno besedo omenilo, da se bo obligacijsko
posajilo odtujilo svojemu namenu in da ne bo več
služilo stanovanjski akciji, temveč gradnji tramvaja.
Ta sklep obč. sveta je bil tudi edini, ki je bil
razglašen na občinski deski. Zato je moglo mestno
prebivalstvo zvedeti tudi samo to, kar je bilo raz-
glašeno.

(Ker je bil od g. župana grajan g. dr. Rav-
nihar, ker je kritiziral delo občinske uprave, tve-
gam, da bom tudi jaz dobil grajo, samo še malo
bolj hudo, ker bom tudi še bolj podrobno kriti-
koval delo obč. uprave. Toda to mimogrede.)

Drugič pa je zanimivo, da se je bila ponudba
domaćih zavodov po tečaju 85 odklonila, češ, da ima
finančni odsek boljše ponudbe po tečaju 80. Smele
trditi, da so gospodje, ki so to poročali, imeli že
takrat popolnoma narejen načrt, da se bodo obli-
gacije prodale po tečaju 75.

Rupnik: Ni res!

Sernec: Ali se hoče še kdo od gospodov pri-
družiti temu medklicu? (Molk.)

G. Rupnik ima prav, da v ponudbi Siemens
& Schuckert z dne 4. junija naslovljeni na ljub-
ljanski magistrat ni o tem niti besede.

Pač pa obstoji ponudba Siemens & Schuckerta
na maloželezniško družbo in ta ponudba ima isti
datum, ko ponudba na magistrat.

V točki 3. te ponudbe pa se pravi:

»Für die 18.000.000 Dinar Nominale Obliga-
tionen werden nach Ausfolgung der richtig un-
gedruckten Titres und nach Beibringung aller ev-
entigen behördlichen Bewilligungen für den Han-
del dieser Obligationen im Auslande bis spätestens
15. September 1928 durch ein Wiener Bankhaus
13.500.000 Dinar bei den österreichischen Siemens-
Schuckert-Werke zur Verfügung gestellt. Mit die-
sem Kapital ist der Ausbau der neuen Linien durch
uns im Einvernehmen mit der Gemeinde durch-
zuführen.«

13.500.000 Dinar, to pa pomeni tečaj po 75%.

Dne 5. junija je nato bilo na tajni seji občin-
skega sveta sklenjeno, da se g. župan pooblašča, da
proda preostale 6% občinske obligacije — da se
domaći trg ne razburja in da kredit mestne občine
ne trpi po nepotrebnem škodo — sporazumno s
finančnim odsekom čim najugodnejše kot naložbene
papirje v inozemstvo V ta namen je izposlovati
odobrenje nadzorne oblasti in besedilo obligacij
prilagoditi inozemskemu trgu.

Zanimivo je, da se tudi v tem sklepu niti z
besedico ne omenja odtujitev namena posajila in
tečaj po 75.

Sedaj pa se je vršila obravnava vse zadeve
približno tako-le:

Mestna občina je stavila na podlagi sklepa
obč. sveta z dne 5. junija maloželezniški družbi
ponudbo z dne 8. junija, v kateri daje mestna ob-
čina maloželezniški družbi obvezno opcijo do kon-
ca avgusta na vse obligacije.

Zanimivo pa je pri tem tudi to, da je občina
svojevoljno napram prvotnim pogojem poslabšala
svoje pogoje napram S. S.

Sedaj se je zadeva na splošno razvijala tako-
le. Očitno večina ni mogla doseči od finančnega
ministra, da se tekst obligacij posajila brez na-
daljnega spremeni in je morala zaprositi za po-
pelnoma novo posajilo v znesku 18 milijonov, kot
nedomestilo za izpadek prvotnega posajila v višini
30 milijonov in od katerih je bilo podpisano le
12 milijonov.

To pa ni več staro, temveč novo posajilo, ker
se tudi namen novega posajila spremeni. Kajti to
posajilo ni več stavbeno, po točki 4. dovoljenja g.
ministra financ D. R. br. 97.837, z dne 17. julija
1928, temveč se ima uporabiti

»Da se ovaj zajam ima upotrebiti na prošir-
renje gradskih električnih tramvaja i osvetljenja.«

Za to posajilo pa sploh ni bilo nobenega skle-
pa obč. sveta in finančni minister je bil očitno
zapeljan v zmoto, ko je izdal to dovoljenje.

Kajti v svojem odloku z dne 17. julija pravi
finančni minister:

»Da su uslovi zajma s obzirom na naše i
inostrane prilike na novčanom tržištu vrlo po-
veljni, jer je kurs 90 a kamata 6%, što se može
smatrati kao povoljno pošto uzet u račun kurs
od 90 sa kamatom 6% od 15 godina daje proseč-
nu kamatu od oko 7% godišnje, međutim dru-
gih provizija in troškova nema »koji bi oteži-
vali uslove i poskupljivali kamatu.«

In zato je finančni minister odobril, da se
sme občina mesta Ljubljane zadolžiti pri malo-
železniški družbi za 18.005.000 na podlagi svojih
obveznic po kurzu 90 s 6% obresti plačljivih v
15 letih v 30 polletnih obrokih dekurzivno, pod
pogoji povedanimi v tem referatu in po obvez-
nicah, katerih obliko in besedilo odobrava.

Na podlagi tega moram konstatirati, da gre
tu za novo obligacijsko posajilo.

In sedaj poglejmo, kaj pravi besedilo no-
vega obligacijskega posajila.

»Ta obligacija je sestavni del 6% ljubljans-
kega gradbenega in investicijskega posajila v
nominalnem znesku 65.000 funtov ali 18.005.000
dinarjev, plačljiva počenši s 15. marcem 1929
najkasneje do 15. 9. 1945.«

To ni res!

Drugi odstavek tega besedila se glasi:

»Posajilo se je najelo po obč. sklepu z dne
24. decembra 1926, št. 33.913 in z dne 6. marca
1928 št. 6706 in z dovoljenjem g. ministra za fi-
nance z dne 17. VII. 1928 št. 97.837. Posajilo je
odobreno za javna gradbena in investicijska
dela.«

Tudi to ni res! To slednje se ne nanaša na
Mencingerjevo posajilo.

Edino, kar je res, je citat 14 številke dovo-
ljenja finančnega ministra.

Tudi namen posajila je drug, ker se ima
sedaj uporabiti za tramvaj.

Pa recimo, da je to le mala lepotna napaka.
Toda tekst novega posajila pravi med dru-
gim tudi to:

»...Vrhu tega zastavlja mestna občina v
varstvo terjatev, izvirajočih iz tega posajila,
sledenče nepremičnine s pravnimi in dejanskimi

prilicnimi za znesek 18.005.000 v skupno za-
stavo in sicer:

hišo na Poljanski cesti,

19 vil za topničarsko vojašnico,

poslopje delavske zbornice in

16 zasilnih hišic v Kozeljici.

Rupnik. Prava nesreča!

Sernec: Če pravi g. Rupnik, da to ni no-
bena nesreča, potem se ne čudim še tako ...

Dr. Klepec: Kaj, dolg je treba pač plačati.
To ni nič takega!

Turk. Kako se je moglo to zgoditi, ko pa je
g. Hribar, ta finančni ženi. (Prerekanje.)

Sernec: Smem zopet jaz govoriti?

Čudim se g. dr. Klepecu kot odvetniku, da se
mu vse to ne zdi nič takega. On bi vendar moral
vedeti, da nima niti občinski svet pravice zasta-
viti občinske imovine brez pritrditve nadzorst-
vene oblasti.

(Zopet prerekanje in medklici.)

Fettich: To je Mencingerjevo posajilo.

Sernec: To ni Mencingerjevo posajilo.

Jaz sem tako previden, da zberem ves po-
treben material in evo — tu je original Men-
cingerjeve obligacije, a v njej ni govora o za-
stavi.

Dr. Puc: To je bilo že vse v listih. (Med-
klici.)

Dr. Ravnihar: Žalostno, da s smehom kvitir-
ate, kadar gre za zastavo obč. imetja!

Ugovori, medklici, nemir.

Sernec: Pa dovolj o vsem tem in vrnem se
zopet na proračun.

Intenzivno sem se zanimal za delo v finanč-
nem odseku in čeprav nisem bil sam član, sem
bil vendar po svojih prijateljih vedno točno in-
formiran, kaj se je v finančnem odseku delalo.

Ko moramo sklepati ali glasujemo za pro-
račun ali ne, moramo najprej rešiti vprašanje,
če more imeti sedanja obč. uprava naše za-
upanje.

Dve točki sta pri presoji proračuna mero-
dejni: 1. Če je proračun sestavljen po navodilih
finančnega ministra in da je 2. sestavljen v
smislu navodil, ki jih je dal ob naši zaprisegi
veliki župan.

Glavna stvar teh navodil pa je, da je treba
vesti povsodi štedenje.

Če pa presojujemo sedanji proračun, vidimo,
da se ni bistveno spremenil. Samo malo se jo
zholjšal ali v glavnem je ostal isti.

O stanovanjskih najemninah bi se dalo
mного dobiti. Znano mi je, da sta gg. dr. Gre-
gorič in Bahovec po triurnem delu ugotovila,
da bi se dalo na najemninah dobiti 350.000 Din.
Ni to silno mnogo, a nekaj je! Enako bi se tudi
pri mestnem gospodarstvu dalo mnogo pridobiti.

Osebnih izdatki so na vsak način preveliki.
Kako veliki so sploh ti izdatki, je težko reči,
ker se navajajo vedno drugače. Slišal sem celo
od g. dr. Gregoriča, da znašajo 21 milijonov ali
45% vseh izdatkov. Pravilno pa jih je težko
izračunati, ker je veliko skritih, zlasti med ma-
terielnimi izdatki.

Glede uradništva ne soglašam z vsemi pred-
govorniki. Moje mnenje v tem pogledu je na
kratkotko: Nekevalificirane uradnike, ki so pri-
šli na svoja mesta le potom politične konjunk-
ture, je reducirati deloma na mesta, kamor spa-
dajo, deloma pa sploh. Pogodbene uradnike, ki
uživajo polno drž. penzijo, teh je menda čez 20,
je reducirati. Omožene gospe pisarniške moči,
katerih soprogi so v razmeroma dobri službi,
je tudi reducirati. Nadmerne stranske dohodke
za uslužbence je ertati.

Težke denarje bi mogli pri tem prihraniti.

Pridružujem se nadalje predlogu dr. Rav-
niharja, da je izgubila ženska mestna gimnazi-
ja svoj raison d'être.

Govori se sedaj: Vse to se bo zgodilo in ob-
ljublja se: 1. maja bodo najemnine zvišane,
da 1. julija pa bo stavil reorganizacijski odsek
svoje predloge. Ne zastojujejo več te obljube,
ker se ponavljajo vedno. Reorganizacijski od-
sek bi moral že v proračunski debati postaviti
svoje predloge. Sicer pa je reorganizacijski od-
sek drugi pogrebni zavod.

Podanih je bilo že dosti novih predlogov in
da ne bi bilo že sedaj teh predlogov upo-
števati, ne drži, kajti občinska uprava ni bila
vedno tako neekspeditivna.

Če dovolite primer iz lanskega leta.

Kupčija o prodaji obligacij je bila sklenje-
na na seji obč. sveta z dne 24. 8. 1928. Tu se
še vedno govori o tečaju 90%. Nato je o tem
sklepala še seja z 18. 9. V zapisniku o tej seji
še vedno ni niti besede o tečaju po 75.

Da Vam pa pokažem ekspeditivnost, ki se
je začela sedaj.

Fin. odsek z dne 13. 9. je sklepal o poročilu
g. župana glede prodaje obligacij. Nato je o
tem sklepal obč. svet na seji z dne 18. 9., dne
14. 9. pa je g. župan že s svojim dopisom iz-
ročil interimne liste maloželezniški družbi!

Sestava proračuna in nastopanje večine tu-
di ni v duhu 6. januarja in tega se držim.

Mislim, da sem zadostno razložil, zakaj da
ne morem imeti v današnjo občinsko upravo za-
upanja in zakaj ne morem glasovati za pro-
račun. Da to svoje odklonilo stališče brez-
dvomno podčrtam, izjavljam, da se nadaljnih
sej proračunske obravnave ne mislim več ude-
ležiti. Gospodje tovariši, ki so istega mnenja
kot jaz se bodo temu mojemu razroku pridružili.

Og. učitelje

in čč. duhovščino

ter državne nameštence — na deželi opo-
zarjamo na lep prihranek če si naba-ijo
oblastile oredmete pri oajenešni tvrki
DRAGO SCHWA + LJUBLJANA. Velika
zaloga spomladanskega blaga.

Pred revizijo soc. zavarovanja

Belgrad, 24. aprila. (Tel. Slov.) Danes se je v ministru za soc. politiko mudil glavni ravnatelj osrednjega urada za zavarovanje delavcev dr. Glaser. Z ministrom dr. Drinkovićem sta razpravljala o reviziji, oziroma o načrtu revizije

vseh vrst socialnega zavarovanja. Obravnavala sta o stališču delavstva in stališču sedanje vlade. Nadalje sta razmotrivala o notranji prenosni uprave osrednjega urada, kot tudi ostalih okrožnih uradov za zavarovanje delavcev.

Knj bo z reparacijsko konferenco?

Pariz, 24. apr. (Tel. »Slov.«) Pariški listi javljajo, da bo vsaka posamezna delegacija najprej sama sestavila posebno poročilo o delovanju konference. Ta poročila se bodo potem med seboj primerjala in ugotovilo, ali je mogoče priti do popolnega ali samo delnega sporazuma. »Excelsior« navaja, da se bo v končnem poročilu posebno obširno razpravljalo o vlogi bodoče reparacijske banke. »Journal« javlja, da se bo poskušalo, z natančno racionalizacijo doseči čim najvišji čisti dobiček reparacijske banke, da se s tem pridobijo čim višji prispevki za reparacije. List izraža največje upanje na uspehe bodoče diplomatske konference. »Matin« poroča, da bo, kakršn-

koli bo uspeh konference, odvisen končni uspeh od stališča in odločitve vlad. Tega se strokovnjaki zavedajo in njihov včerajšnji sklep ne pomeni prav za prav nič drugega, kakor prevladavajo odločitve na odgovorne ministre, ki bi s svojimi sredstvi in faktorji lažje prišli do cilja, kakor najboljše finančne glave Evrope in Amerike skupaj.

London, 24. aprila. (Tel. »Slov.«) Angleški delegat Stamp je danes dospel iz Pariza v London, da poroča vladi in bo ostal tu teden dni. V Londonu vlada splošno mnenje, da smatra angleška delegacija položaj za brezupen.

Pomorsko razorožitveno vprašanje

London, 24. apr. (Tel. »Slov.«) Angleški poslanik v Washingtonu je danes predsedniku Hooverju obenem z izjavo Chamberlaina v poslanski zbornici sporočil v imenu svoje vlade, da je Anglija pripravljena, začeti neobvezne razgovore o novi formuli za razorožitev na morju. Definitivna pogajanja se pa bo-

do začela šele po volitvah na Angleškem in po sestavi nove vlade. Poučeni politiki ne dvomijo nad tem, da se bo med Anglijo in Ameriko glede razmerja morskih sil dosegel sporazum. Konferenca se ne bo začela prej kot koncem junija ali začetkom julija.

Nemški predlog odklonjen

Zeneva, 24. aprila. (Tel. »Slov.«) Nemčija je na razorožitveni komisiji predlagala, da se popolnoma prepove metanje bomb iz letal in zrakoplovov, ker je ta način zračne vojne čisto napadalna vojna. Dasi je grof Bernsdorff predlog zagovarjal temperamentno, ga je razorožitvena komisija danes odklonila po daljši debati, ker ne spada v okvir razorožitvene konvencije. Nekateri delegati, posebno grški delegat Politis, so navajali, da je napadalna vojna itak prepovedana in da jo je torej odveč omejevati. Politis je rekel: Napadalec, ki se ne drži splošne prepovedi vojne po Kellogovi pogodbi, tudi ne bi vpošteval omejitve napadalne vojne. Za Berns-

dorffov predlog so glasovale Nemčija, Švedska, Holandska, Kitajska in sovjetska Rusija. V sklepu večine se navaja, da odklonitev ne pomeni, da se zračna vojna proti civilnemu prebivalstvu smatra morda za dovoljeno.

V debati, ki se je začela o razorožitvi vojske na suhem, pri čemer igra veliko vlogo vprašanje izvežbanih rezerv in vprašanje materiala, je pripomnil turški delegat Munir bej, da je nemogoča vsaka omejitev bojnih sil, ki tiče v narodu samem in v njegovih industrijskih silah. Zato je treba omejiti izvežbanje rezervnega moštva in zaloge materiala. Zdi se, da se na tej podlagi pripravlja kompromisna formula razorožitvene komisije.

Tudi z dr. Mittelbergerjem ne bo nič

Dunaj, 24. apr. (Tel. »Slov.«) Določitev vorarberškega finančnega referenta dr. Mittelbergerja za kandidata za zveznega kancelarja je zadela ob velike težkoče. Dr. Mittelberger je dospel danes na Dunaj in ves dan razpravljaj s krščanskimi socialisti in z obema malima večinskima strankama velenemcev in Landbunda. Landbund je sklenil, da se Mittelbergerjevega kabineta ne udeleži, češ, da navzlic priznavanju dosedanjega delovanja dr. Mittelbergerja na finančnopolitičnem polju ne more premagati svojega pomisleka, da se sestava

vlade poverja takemu politiku, ki dosedaj ni bil v ožjih stikih z vprašanji avstrijske zvezne politike. Krščanskosocialni klub je nato sklenil, da se bo o novonastalem položaju posvetoval še le jutri. Smatra se že za mogoče, da bodo krščanski socialisti sestavili manjšinski kabinet, ker sta jim dosedanja koalicijski stranki pri vseh kandidatih delali samo težkoče ter bi se velenemci in Landbund morda pokorila taki manjšinski vladi, ki bi prevzela gotove obveznosti.

Nova protiverska odredba sovjetov

Moskva, 24. apr. (Tel. »Slov.«) Sovjetska vlada je izdala odredbo, ki prepoveduje krščanskim občinam vsako dobrodelno delovanje. Noben duhovnik ne sme biti nastavljen izven onega kraja, kamor je pristojen ali kjer stalno biva. Župnija ali občina mora imeti vsaj 200 članov, ki zopet ne smejo kje drugod obiskovati verskih prireditev. Duhovščina in verniki so vezani na določen prostor, izven katerega ne smejo prirediti službe bo-

je. — Petrograjska »Rabočaja Gazeta« od 10 t. m. prinaša poziv Zveze tiskarjev na svoje člane, naj ne stavijo in ne tiskajo verskih knjig. Ob tej priliki zvezo, da je bila pred kratkim natisnjena v 25.000 izvodih popolna izdaja sv. pisma, da je izšel v 30.000 izvodih pravoslavni koledar leningrajske škofije in da ima baptistovski tednik »Hristianin« naklado 15.000.

Zakon o državnih cestah sprejet

Belgrad, 24. aprila. (Tel. »Slov.«) O seji VZS se je izdal ta-le komunike: Seja VZS se je pričela ob 3.30 in je trajala do 7. VZS je obravnaval zakon o državnih cestah. V imenu gradbenega ministra je prisostvoval seji načelnik Trifunović. Pretres je končan. Zakonski načrt je sprejet. Prihodnja seja bo jutri. Na dnevnem redu bo zakon o nedržavnih cestah.

Volitve na Angleškem 30. maja

London, 24. apr. (Tel. »Slov.«) Baldwin je oficijelno izjavil v poslanski zbornici, da bo angleški parlament razpuščen 10. maja, da se bodo kandidatne listine vlagale 20. maja, nove volitve bodo pa 30. maja.

Let »Zeppelin«

Madrid, 24. apr. (Tel. »Slov.«) Ob 3.40 je »Zeppelin« krožil nad Seviljo. Prebivalstvo ga je navdušeno pozdravljalo. Kakor znano, se gradi v Sevilji letališče za zračno progo Sevilja—Buenos Aires.

Pariz, 24. apr. (Tel. »Slov.«) Zrakoplov »Zeppelin« je danes letel nad tovarnami Schneider-Creuzot, ob 6 zjutraj pa so ga videli nad Bordeauxom, ko je letel v smeri proti San Sebastianu. Ob 11 dopoldne je zrakoplov bil nad Lisbono.

Drobne vesti

Zdravstveno stanje vojvode Stepanoviča je nespremenjeno.

Praga, 24. apr. (Tel. »Slov.«) Upravni svet češkoslovaške narodne banke je sklenil, da ostane diskontna mera banke nespremenjena.

Rim, 24. aprila. Korporativna zbornica je sklicana na sejo 29. aprila t. l. s sledečim dnevnim redom: 1. Izvolitev predsednika. 2. Izvolitev podpredsednika, tajnikov in kvestorjev.

Pariz, 24. apr. (Tel. »Slov.«) V Brestu so spustili danes v morje novo francosko križerko z 10.000 tonami »Maršal Foch«. Nadejajo se, da bo križarka dosegla svetovni rekord v hitrosti.

ZAHVALA. Dolžnost me veže, da se najiskrenejše zahvalim vsem, ki so na kakršenkoli način v najtežjih dneh mučne bolezni lajšali trpljenje moji ljubljini sestr

IVANKI GARVAS

Zlasti sem dolžna posebno zahvalo preč. g. župniku J. Barletu za tolažiljive obiske ter ljubeznivo očetovsko skrb. Nadalje se prav iskreno zahvaljujem preč. g. dr. A. Levičniku, predsedniku, ter vsem zastopnikom Vincencijeve in Elizabetne konference za udeležbo pri pogrebu; cerkvenemu pevskemu zboru pri sv. Jakobu za ganljive žalostinke, Marijini družbi žena kakor tudi Dekliški Marijini družbi ter sploh vsem za obilno spremstvo moje ljubke sestre na njeni zadnji poti. Prisrčno zahvalo izrekam tudi sosedni kongregaciji, ki se je z v srce segajočimi besedami ob odprtem grobu poslovala od svoje sestre - naše ljubljene Ivanke. Bog bodi vsem obilen plačnik! **ROZA GARVAS.**

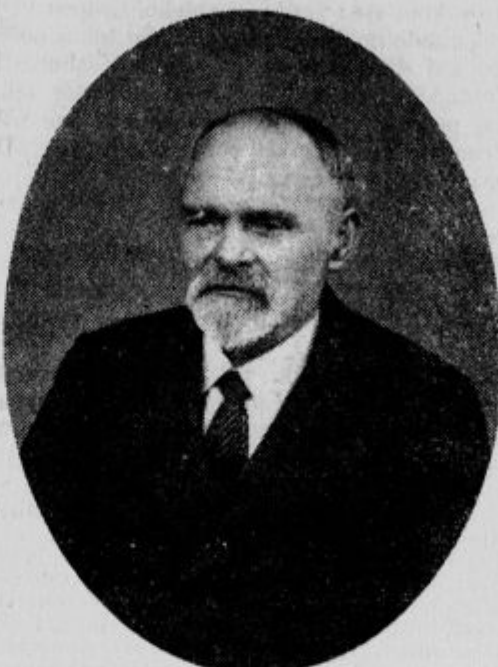
Kaj je novega

Koledar

Četrtek, 25. marca: Marko. — Solnce vzide ob 5 in zaide ob 6.50.

Pastirček Marko izpod Kuma

Dvojni jubilej gospoda Marka Borušaka.

70 letnik, Marko Borušak, 50 let urar.

Trbovlje, 24. aprila.

Med našim narodom živi mnogo talentov, ki jim sicer ni bila dana prilika, šolati se na visokih šolah, ki pa so s svojo pridnostjo in vztrajnostjo pokazali naravnost obdudovanja vredne zmožnosti in uspehe. Zgled takega pridnega in vztrajnega talenta je gosp. Marko Borušak, ki 25. aprila praznuje 70 letnico svojega rojstva in 50 letnico, odkar opravlja urarsko obrt.

V St. Juriju pod Kumom se je rodil in pasel ovčice svojega očeta. Zraven pa se je zanimal za ure in samo za ure. Ko ni bilo nikogar doma v izbi, je pastirček Marko prinesel stol, zlezal nanj ter si začel na steni ogledovati mehane stare stenske ure. Ko si je po dolgem trudu in varčevanju zbral nekoč skupaj 50 krajcarjev (za tiste faze in za malega Marka lepa vsota), si je kupil staro žepno uro, ki ji imela to bolezen, da ni mogla več iti. Pastirček Marko, pa se je spravlil in začel bolno uro popravljati. Edino orodje sta mu bila Markov pipec in očetova šivanka. S tema dvema si je na paši krajšal čas in popravljaj uro toliko časa, da je zopet šla. Vse to pa je delal skrivaj. Njegov oče, ki je bil krojač, je hotel, da sin podeduje očetovo obrt in postane krojač. Hotel je malega Marka izučiti za krojača, da bosta skupaj hodila po hišah na šestero.

In mali Marko je ubogal in postal krojaček. Do 20. leta sta krojačila z očetom po hišah, povsod pa se je Marko zanimal: »Ali imate kje kakšno staro uro, ki noče iti?«, pa jih je popravljaj. Tako je prišel mladenič Marko na glas, da zna, čeprav izkušen krojač, popravljati ure. Šele z 20. letom je dobil možnost, da je prišel v Trbovlje k urarju Jelenu za učenca. Malo smešno je to zgledata: 20 let star učenec. Toda Marko je že po dveh dneh pokazal, kaj zna. Mojster mu je namreč takoj čez dva dni rekel: »Ti boš moj pomočnik in ne učenec. Saj veš znaš, ko jaz sam.« Ko mu mojster po 14 dneh izplača njegov zaslužek, ga je pomočnik Marko prosil, naj mu za ta denar rajši da odvišno orodje, ker bi se rad preselil v Zagorje in tam samostojno začel. Mojster Jelen mu je rad ustregel. Tako je Marko Borušak postal urarski mojster v Zagorju.

Sveda mu postave takrat te njegove kariere niso motile, in okrajno glavarstvo v Litiji mu je hitro izdalo obrtno dovoljenje. Kmalu je zaslovel daleč naokoli kot najboljši urar. Iznasel je marsikatero novost, s katero se je urarska obrt hitreje razvijala in izpopolnjevala. Posebno za stolpne ure je iznašel svojevrsten mehanizem, ki ga je marsikak tehnični strokovnjak že obdudoval.

Tako gosp. Marko Borušak praznuje obenem s svojim 70 rojstnim dnevom tudi 50 letni jubilej svojega urarstva. Nikdar ni počival, vedno je delal, mislil in tuhtal. Trboveljskemu rudniku je zasvetila prva elektrika s strojem, ki ga je naredil Borušak. Ker svojega stroja ni mogel preizkusiti doma, je zaprosil rudniško vodstvo, da bi smel stroj preskusiti na rudniški žagi. Napeljal je na žagi in v delavnici več žarnic, ki so lepo žarele. Tekratni ravnatelj g. Draš si je zadevo ogledal in o tem poročal naprej: »Če gosp. Borušak lahko kaj takega naredi, bomo tudi mi.« In tako se je trboveljski rudnik elektrificiral. Tudi druge novosti na tehničnem polju vedno zasleduje in študira. Loti se vsakega dela; česar se loti, to izvrši.

Gosp. Marko Borušak je ostal celo življenje preprost, pošten, dober in krščanski, kakršen je bil pastirček Marko, ko je pasel ovce pod Kumom. Je naroben na vse krščanske liste, »Domoljube« pa je njegov prijatelj od tistega dne, ko je začel delati v krščanskih društvih. Vedno pa je do danes vnet zagovornik krščanskih idej, ki jih brani, kjerkoli je potreba. Bolan menda ni bil še nikoli in se sam rad pohvali, da se ne ustraši nobenega mladeniča.

Želimo blagemu jubilaru praznovati še mnogo jubilejev do skrajnih mej človeškega življenja — mlademu rodu le vzgled krščanskega življenja, pridnost in vztrajnost! Bog živi!

Slovo

univ. prof. dr. L. Pitamica

Ljubljana, 24. aprila.

Da vežejo akademsko mladino na prof. dr. Pitamica najiskrenejše vezi in prijateljstvo priča ponovno intimno slovo, ki se je vršilo danes popoldne ob pol 6 na univerzi. Ker odhaja dr. Pitamic danes na svoje novo službeno mesto, mu je ob tej priliki priredil akad. klub za pro-uevanje medu. problemov intimno slovo

Predsednik kluba g. St. Mencinger se je toplo zahvalil g. prof. dr. Pitamicu za njegove simpatije, ki jih je vedno kazal akad. dijaštvu ter za njegovo pomoč, ki jo je vedno delil očetovsko prijazno svojim slušateljem. Kot znak vdane hvaležnosti mu je izročil v imenu kluba knjigo Ot. Zupančič: Naša beseda.

G. minister Pitamic se je zahvalil za udanostne besede, zlasti pa je bil vesel daru, ki ga mu je klub podaril. V nagovoru se je spominjal razcvita naše mlade univerze ter izjavil, da ostanejo njegove zveze z njo tudi v nadalje prisrčne in čvrste.

Ob priliki svojega odhoda se je dal g. minister skupno z odborom in nekaterimi člani kluba slikati.

Srbski narodni pevci v Ljubljani

Ljubljana, 24. aprila.

V torek zvečer je v Unionu nastopilo 14 srbskih narodnih pevcev 2 pevki. Njihov koncertni spored je obsegal 22 točk, sestojel iz samih srbskih narodnih pesmi in sicer samospevov, ki jih je spremljalo 12 goslačev in dva kontrabasista. Posamezni pevci so izvajali program s tisto nežno-čutnostjo in razumevanjem vsebine, kot jo baš srbska narodna pesem zahteva. O tehnični spopolnjenosti in šolanju glasovih seveda tu ne more biti govora, ker so pevci izbrani po posebnem natečaju, ki ga je nedavno razpisal oblastni odbor Udruženja vojnih invalidov v Belgradu, iz preprostega, selskega naroda. Vendar je treba omeniti, da je izavenel ves njihov spored v čistih, lepih glasovih, med katerimi se je najbolj odlikoval krasen bariton Vitomira Stankoviča, preprostega mladeniča iz Sumadije. Med pevci je bil tudi znameniti črnogorski narodni guslar, 39letni Jevrem Ušumlić, ki bo v Londonu pel »Majko Jugovičev« v angleškem jeziku.

Ta pevska družba je doslej nastopila v Belgradu, Novem Sadu, Subotici, Somboru, Zagrebu in Ljubljani. Njihova nadaljna pot gre na Češko-slovaško, Poljsko, v Belgijo, Francijo, Anglijo, morda tudi v Ameriko. Povabljeni so tudi v Berlin. Namen njihove turnee je, seznaniti kulturni svet z lepoto srbske narodne pesmi, ki zavzema edinstveno mesto med slovanskimi narodnimi pevkami.

Skladatelj Lajovic je podal o teh pevcih sledečo izjavo: Ta ansambl je v svojih posameznih članih in v celoti sposoben podati inozemski publiki verno, pristno sliko muzikalne kulture našega sela, sliko, ne samo vrlo interesantno, marveč tudi zelo simpatično. Proizvajanje tega ansambla bi v inozemstvu moglo tako v muzikalnih krogih, kot tudi široki masi zelo povzdigniti zanimanje za našo zemljo in njeno pestro kulturno življenje.

Kitajska kolonija v Mariboru

Maribor, 24. aprila.

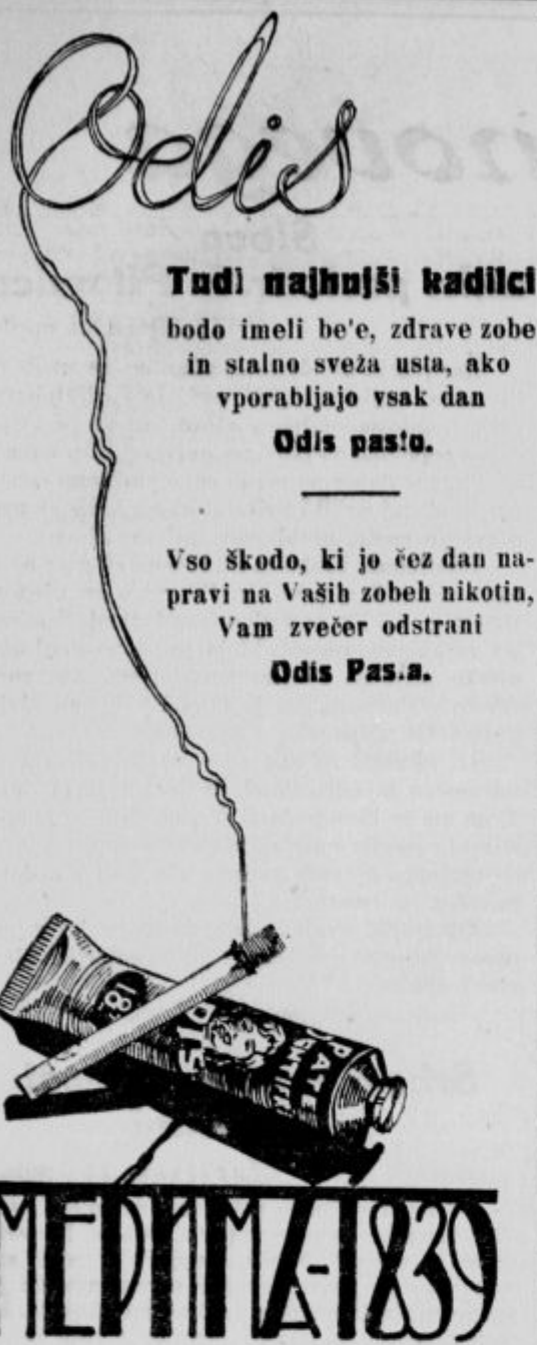
Mariborska kitajska kolonija čezdalej bolj kopni. Kakor znano, je njeno število doseglo že 33 in je mariborska mestna občina žrtvovala do- slej za njeno vzdrževanje 118.848 dinarjev. V teku letošnje zime pa so naši Kitajci v skupinah zapuščali Maribor, oziroma našo državo tako, da se je število članov mariborske kitajske kolonije skrčilo na 7 oseb (4 odrasle in 3 otrok).

Te dni pa so naši mariborski Kitajci na slovesen in kitajskim tradicijam primeren način obhajali vesel dogodek: iz hleva nekdanje dragonske vojašnice je razlegnil jok novorojenega Kitajčka.

Med tistimi, ki so zapustili Maribor, je tudi svečenik in žongler Hušofa, ki je bil v Mariboru dobro znan. Mali poredni Kai-Tin, ki so ga imeli zlasti mariborski hišniki na pikli, pa se spre- haja po Marseillu.

Osebnosti

★ Iz vojaške službe. Imenovani so: za vršilca upravnika hidrografskega urada mornarice kapetan fregate Avgust Kuster; za poveljnika 3. bataljona 7. pešpolka pehotni major Lovro Pačič; za poveljnika 2. bataljona 8. pešpolka peh. podpolkovnik Metod Rakuša; za poveljnika 2. bataljona 10. pešpolka peh. podpolkovnik Karol Potočnik; za poveljnika 1. bat. 19. pešpolka peh. major Karmel Novakovič; za poveljnika 2. bat. 29. pešpolka peh. podpolkovnik Alfred Simek; za poveljnika 1. bat. 39. pešpolka peh. major Josip Krasnik; za poveljnika 1. bat. 40. pešpolka peh. podpolkovnik Rudolf Knez; za poveljnika 1. bat. 41. pešpolka peh. major Alfred Hubl; za poveljnika 1. bat. 46. pešpolka peh. major Ljudevit Kamenar; za vršilca dolžnosti načelnika topn. oddelka poveljstva vrbaške divizije oblasti topn. podpolkovnik Valentin Čop; za poveljnika 2. diviziona šumadijske topn. brigade topn. podpolkovnik Rudolf Vaner; za vršilca dolžnosti poveljnika 4. diviziona bregalniške topn. brigade topn. kapetan . razr. Hugo Stajer; za vršilca dolžnosti poveljnika 4. diviziona vardarske topn. brigade topn. kapetan I. razr. Mirko Stajinčič; za vršilca dolžnosti poveljnika 2. diviziona savske topn. brigade topn. kapetan I. razr. Milan Vlah; za poveljnika 1. divizion topn. polka II. armijske ob-

Odis

Tudi najhujši kadilci
bodo imeli be'e, zdrave zobe
in stalno sveža usta, ako
vporabljajo vsak dan
Odis pasto.

Vso škodo, ki jo čez dan na-
pravi na Vaših zobeh nikotin,
vam zvečer odstrani
Odis Pas.a.

MELPIMA-1839

tehniki Charlottenburg — Berlin — naš slo-
venski rojak Toussaint Levičnik, iz
ugledne rodbine višje sodnega svetnika Va-
lentina Levičnika, Mlademu inženjerju iskrene
čestitke!

★ **Nevarno je obolet župnik** preč. g. Aloj-
zij Jarec v Hotederšici. Vsem duhovnim so-
bratom se priporoča v molitev.

★ **Nov sodni tolmač.** Višje deželno so-
dišče v Ljubljani je imenovalo Mikla vdiča
Franca, prokurista Zadrške gospodarske
banke v Ljubljani in zapriženega sodnega
tolmača za angleščino, tudi za tolmača za
nemški in francoski jezik.

Ostale vesti

★ **Za pogorelee v Gatini pri Grosupljem.**
Strašni požar dne 20. t. m. je uničil 20 po-
sestnikov vse: živila in obleko. Gotovo bi bi-
lo prizadetim usreženo, ako jim takoj pošlje-
mo kaj stare obleke (posteljnine), obutve ali
kuhinjske posode. Morda tu ali tam lahko
kaj pogrešite. Pošljimo pogorelcem čim prej!
Prinesite vse, kar želite podariti v hišo »Do-
brodelnosti«, pisarna »Naše sloge«, Poljanski
nasip, Ljubljana. Tu se bodo darovi zbirali;
podpisano družstvo jih bo takoj oddalo župan-
stvu na Grosuplje. — Če javite »Naši sloge«
po dopisnici (v slučaju, da ne morete sami
prinesiti), pošljemo mi po dar. — Krščansko
žensko društvo.

★ **Smrtna kosa.** V Lokvi je umrla gospa
Pavlina Srebotnjak, roj. Valda, soproga
veletrgovca. Pokopnica je bila znana dobrotni-
ca revežev in splošno priljubljena, kar je pri-
čal njen pogreb. N. p. v. m.

★ **Proslave 1. maja ne bo!** Policijska direk-
cija v Ljubljani nam sporoča: Z ozirom na to,
da so vse politične stranke razpuščene in nji-
hovo delovanje ustavljeno ter da so vse poli-
tične manifestacije prepovedane, je tudi vsa-
ka proslava prvega maja zabranjena. Poseb-
no se opozarja, da se v proslavo prvega maja
ne smejo vršiti nikakršni manifestacijski spre-
vedi, obhodi, zborovanja, zabave in koncerti z
govori ali brez govorov. Istotako je prepoveda-
no razširjanje kakršnihkoli prvomajskih leta-
kov ali posebnih prvomajskih spisov.

Policijski direktor: Dr. Guštin

★ **Vreme 24. aprila ob 8 zjutraj:** Ljub-
ljana: barom. 760,4, topl. min. 3, maks. 6.
Mirno. Oblačno. Dežja je padlo 6 mm. — Ma-
ribor: barom. 759,3, topl. min. 0, maks. 6.
Mirno. Oblačno. Dežja je padlo 3 mm. — Za-
greb: barom. 759,7, topl. min. 3, maks. 7. Mirno. Lepo.
Dežja je padlo 1 mm. — Belgrad: ba-
rom. 759,3, topl. min. 3, maks. 11. Mirno. Oblačno.
Dežja je padlo 12 mm. — Skoplje: ba-
rom. 756,3, topl. min. 8, maks. 19. Mirno. Oblačno.
Dežja je padlo 1 mm. — Split: barom.
756, topl. min. 9, maks. 15. Jugovina. Oblačno.
Dežja je padlo 9 mm. — Kakor je videti je v
torek in tekmo noči padlo največ dežja v Bel-
gradu, najmanj pa v Zagrebu in Skoplju. Naj-
nižja temperatura je bila v Mariboru, najvišja
v Skoplju. Zračni vlak je najnižji v Splitu, naj-
višji v Ljubljani.

★ **Otvoritev telefona Petrovč.** Dne 9. apr-
ila t. l. je bila pri pošti Petrovč otvorjena jav-
na telefonska govornica.

★ **S strehe padel in se ubil.** V torek dopol-
dne je popravil 16 letni kleparski pomočnik
Branko Maksimović na Tratinjski cesti št. 33 v
Zagrebu neke strešne žlebove. Stal je ob robu
strehe in se z eno roko oprijemal strehe, v
drugi pa je držal orodje. Nenadoma je izgubil
ravnotežje ter s strašnim krikom strmoglavil v
globočino. Obležal je nezavesten na tleh, iz
nosa in ust se mu je udrila kri. Ponesrečenca
so prepehali takoj z rešilnim vozom v bolniš-
nico usmiljenih sester na Vinogradsko cesto.
Radi pretresa možganov, polomljenih kosti in
težkih notranjih poškodb, je Maksimović že čez
nekoliko ur umrl, ne da bi se bil prej zavedel.

★ **Davčni seznamek za prijavo izplačanih**
obresti in rent, ki so ga dolžne predložiti davč-
ni upravi hranilnice, posojilnice, banke itd. se
dobe v Jugoslovanski knjigarni. Pola obstoječe
iz dveh komadov za original in duplikat velja
1 Din. V Jugoslovanski knjigarni se dobe tudi
vse ostale davčne tiskovine.

★ **Prijatelji prirode, kupujte srečke »Zupa-
novce jame«.**

Članu ni prišlo na pamet, da bi izjavil, da
to njega prav nič ne briga ali da bi izrazil vsaj
svoje začudenje, ker za vsako malenkost priha-
jajo k njemu. Ne! V tem trenutku je mislil samo
to, kako bi vsaj malo odložil izvrševanje svoje
dolžnosti.

»Zakaj ste pa vzeli vlažno stanovanje?«
»Ko sem ga vzel, je bilo suho.«
»Kako pa, da je sedaj vlažno?«
»Vrag vedi, kako! Ko smo se nastanili, smo
zapazili, da je vlažno. Po stenah so se pojavili
taki madeži, večji od vseh zemljevidov, kar jih
poznam.«

Član gleda na nepopisani papir, nekaj
mrmra skozi zobe in mehanično vpraša:
»Ali koga sumite?«
»Kako? Ne razumem vas?«
»Hm... hočem reči, če zahtevate odškod-
nino?«

»Pa... kako naj jo zahtevam? ... Od vlage
prihaja revmatizem... Nekateri revmatizem je
malenkost... stane samo dvajset rubljev...
Drugi revmatizem je zopet tak, da vam se de-
lajo zvezde pred očmi, kadar začne sijati... Ne
ozdraviš ga, če plašaš tudi tisoč rubljev!«

Dolgočasen molk.
»Toda... kam neki ste gledali, ko ste jemali
stanovanje?«

»Saj sem vam že povedal... Takrat ni bilo
vlažno.«
»Dobro... Vaš naslov? ... Bom že pogle-
dal in ukenil, da... Kaj ste že vi hoteli?«

»Gospod član... Če mi vi ne pomorete,
tudi sam gospod Bog mi ne bo mogel pomagati...
Ne morete si predstavljati. V zad-
njem času so mi bili uničeni vsi živci, dobesedno
vsi...«

Najbrže je imel član bolj uničene živce kot
ta dama srednjih let, ker je nervozno zagrabil
nepopisani papir, ga zmečkal med prsti, zasukal
glavo in začel z navadnim stavkom:
»Ali koga sumite?«
»Dobesedno vse živce,« histerično nadaljuje

Ljubljana

Nočna služba lekarn

Nocoj bosta opravljala nočno službo: Ra-
morjeva lekarna na Miklošičevi cesti in Trnko-
zyjeva na Mostnem trgu.

»Naš kruh je grenak«

Snažilec čevljev ima besedo.

Ljubljana, 23. apr.

Na Vaš članek »Čevlje snaziš« v št. 92 Vas
prosim, da objavite dodatno še sledeče:

Novinar se z menoj ni iztrpno pogovarjal,
zato tudi članek ni dosleden in je vzbudil med ob-
činstvom neutemeljena mnenja. Mi ne kasiramo po
tarifi, kakor v centralnih mestih naše države, ker v
Ljubljano ne prihaja dosti petičnih oseb. Mi moramo
deati za vsako ceno, da se za silo preživimo. Pa-
santi gredo na tramvaj, v avtomobile in kočije ter se
razgubijo tudi peš na Dunajsko in Miklošičevo ce-
sto. Razum tega izstopajo tudi na gorenjskem in do-
lenjskem ko'dvoru. Nas pasirajo po večini le oni
potniki, ki imajo opravke na zelenjadnem trgu in
nimajo za našo potrebo nobenega zanimanja. Le
redki so gostje, ki plačajo primerno, dočim se poga-
jajo kmetje in slični, včasih celo odlični na dva in
en Din.

Tudi naš kruh je grenak in dostikrat ga ni!
Zima nam je vzela 10 tednov, dež nam vzame dosti
in burja nam odganja goste. Kdor odnese od tukaj
prerachunan vtis na kak dober dan, naj nas blagovoli
opazovati tudi takrat, ko sedimo na ledu, ko smo do
kože mokri in ko dremljemo od dolgočasia. Lani v
juniju sem enkrat v 15 urah zaslužil 8 Din. Vru-
tega smo vsi za službe nesposobni in nas zdravniški
niti ne potrdijo za zmožnost. Kar so čitali o nas
Vaši bralci, je nam bridkost. Bogu bodi potoženo,
da ni na svetu nič tako, kot se našim nezanesljivim
očem kaže! — B. K.

★ **Smrtna kosa.** Umrla je dne 24. t. m.
g. Amalija Pavšek. Pogreb bo v petek
26. aprila iz hiralnice na Vidovdanski cesti ob
3 popoldne.

★ **Dan brez nesreč.** Tekom večerajšnjega
dne se ni pripetila v Ljubljani nobena nesreča
in je rešilna postaja ves dan počivala. Tudi od
drugod ni bilo nobenih prošenj za prevoz v
bolnico.

★ **Ograje podirajo.** Bevčar Alojzij, delo-
vodja pri Schellu, stanujoč v Maurjevi ulici je
prijavil policiji, da so mu neznani zlikovci po-
škodovali novo ograjo, ki jo je dal postaviti ob
parceli Kmetijske posojilnice v Trdinovi ulici.
Objezenci so razmatali več železnih drog pri
ogradi in podrli 3 betonske stebre. Bevčar trpi
škodo okoli 300 Din. Domneva se, da ograja ni
bila na poti ponočnjakom, ampak nekim škodo-
želcem.

★ **Priznal žepno tatvino.** V policijske za-
pore v Ljubljano je bil priveden A. L., samski
mekanik iz Dobrunj, ki je 17. t. m. prenočeval
v gostilni Grešnik v Dobrunjah in ukradel bla-
gajniku Matiji Starcu iz suknje 200 Din. Okra-
deni in L. sta prenočevala zaeno v isti sobi. L.
je tatvino priznal in se izgovarjal, da je izvršil
tatvino radi pomanjkanja sredstev za preživ-
ljanje.

★ **Policijska kronika.** Tekom večerajšnjega
dne so bile izvršene v Ljubljani tri aretacije:
1. radi pijanosti, 1. radi tatvine in 1. radi krošnja-
renja. Ovdabe: 1. telesna poškodba, 1. poškodba
tuje lastnine, 1. nedostojno vedenje, 1. prekora-
čenje polic. ure, 1. nezgoda radi solnčenja
konja, 1. prekršaj predpisov o zapiranju lokalov,
2. prestopka avto-predpisov in 2. prestopka cest-
no-policijskega reda.

★ **S topim orodjem po očesu.** 26 letni me-
sarski pomočnik A. P. se je prišel krepčat k
»Pajkuc« v Linhartovo ulico. Med njim in go-
stilničarjem pa je prišlo radi neke zasebne
zadeve do takega razpoloženja, da je gostil-
ničar mesarju pokazal vrata. Tone pa hud in
da ne gre, pričela sta »stvarno«. Gostilničar je
pograbil neki top predmet in ga pomolil Tonetu
pod nos. Ker to ni izdalo, da je po desnem očesu
in mu glasom zdravniškega izpričevala, zadal
poškodbo lažje vrste, ki pa za Tonetovo oko
ne bo imela nevarnih posledic.

★ **NAMOCENA POLENOVKA Fr. Kham,**
Miklošičeva cesta.

Maribor

□ **Prihodnja seja občinske uprave** se vrši v
petek, dne 10. maja. Na dnevnem redu je poročilo
predsedstva in poročilo posameznih odsekov.

□ **Za ferijalno kolonijo** revne dece. Tukajšnji
Podmladek Rdečega križa priredi tudi letos, dne
12. maja na lrgu Sv. ožode svojo običajno dobro-
de no tumbolo, katere čisti dobiček je namenjen feri-
jalnim kolonijam zdravja in odmora potrebne dece.
Canice učiteljnice so že pričele te dni z nabira-
njem darov ter se zlasti mariborski trgovci najvljud-
neje naprošajo za pomoč in podporo.

□ **Se ena strateška točka.** Mestna hranilnica,
Glavna pošta in sodišče so glavne točke, na katere
osredotočajo izmaknjevati koles skrivnostne in
grešne svoje nakane. V zadnjem času pa so vzeli na
piko poslopje na Slomškovem trgu, kjer se nahaja
bo niška blagajna. Včeraj je zopet postal žrtev ko-
snatih pretakanjev delavec Pavel Sere, uslužbenec v
ruski tovarni za pošilke. Šel je za trenutek po oprav-
kih v poslopje; ko se je vrnil, je zaman iskal in po-
vpraševal v veži po svojem kolesu znamke Puch
(št. 126.933).

□ **Sledeči skladatelji** so na vsopredu velikega
pevskega koncerta slov. pevskega društva »Maribor«
— Satiner, Ipavec, Schwab, Dev, Pavčič, Parma,
Škerjanc, Lajovic, Adamič in Premrl.

□ **Nova ko'edvorska pošta** se ne bo gradila?
Kakor smo že svojčas obširno poročali, je v načrtu
letošnje gradbene sezone tudi gradnja velikega carin-
skega in poštnega poslopja na Aleksandrovi cesti
med delom sedanjega kolodvorskega poslopja in
Scherbaumovo hišo. Novo impozantno poslopje bi
bilo na zunaj enotno grajeno; v notranjosti pa bi
bilo ločeno za poštno in carinske urade. Gradnja ca-
rinskega poslopja je dejstvo, ker se je dosegel toza-
devno ob nedavnem prihodu glavnega ravnatja za ca-
rinske uprave dr. Smida v Maribor med zainteresi-
ranimi činitelji popolen sporazum tako v pogledu fi-
nančnega vprašanja kakor tudi gradbenega načrta.
Obstaja pa nevarnost, ki se tiče gradnje tistega dela
poslopja, kjer naj bi se nastanili uradi kolodvorske
pošte. Sporno jabolko je vprašanje kritja 7 milijonov
Din, ki so predvideni za gradbo omenjenega dela
poslopja. Prvotno je namreč obstajal načrt, da na-
jame mestna občina v to svrhu pri poštni hranilnici
posojilo v znesku 7 milijonov. Kakor izvemo, pa so
ostala tozadevna pogajanja brezuspešna in bi morala
mestna občina v smislu predloga belgrajskih činite-
ljev najeti šele posojilo pri domačih denarnih za-
vodih. Zdi se torej potemtakem, da se bo moral prv-
votni gradbeni načrt v tem smislu spremeniti oz.
omejiti.

□ **Se samo danes** se predvaja v tukajšnjem
Grajskem kinu znameniti film »12 ne pelji nas v
skušnjava«, ki je eden najlepših tega genra.

□ **Za naše cestarje.** Gradbeni oddelek tukaj-
šnjega ob astnega komisarijata je nabavil za nadzor-
nike cestarjev 25 motornih koles BSA. S tem jim bo
na njihovem področju omogočeno hitrejšo poslo-
vanje in službovanje.

□ **O čarovništvu in čarovniških procesih** v
srednjem veku predava jutri zvečer v Ljudski uni-
verzi naš domači zgodovinar in priljubljeni pred-
vatelj s. sdr. Travner. Predavanje se nanaša pred-
vsem na naše slovenske kraje.

□ **Smrtna kosa.** Umrla so: Karolina Korošec,
soproga predelavca drž. žel., stara 62 let. Pogreb
danes ob 16 na mesnem pokopališču v Pobrežju. —
Albin Klinec, kjučavničar drž. žel., star 25 let. Po-
greb danes ob četrtna 18 iz mrtvašnice studentskega
pokopališča. — V sredo, dne 24. aprila t. l. je ob
četrtna 6 zjutraj na svojem domu v Bohovi umrla
po dolgi bolezni gospodična učiteljica Zlatka Tušek,
učiteljica pri Sv. Miklavžu na Dravskem polju, v
cvetu mladosti. Pogreb bo v petek, dne 26. aprila ob
10 dopo dne od doma na pokopališču Hoče. Vrlil
učiteljici, ljubljenci otrok in ljudstva, sladke počitek
v domači izemlji. Naj počiva v miru!

□ **Z vrvoj...** 59-letni viničar Roman B. iz
Lajtersperga si je ovil v trenutku duševne zmede-
nosti vrv okoli vratu in obvisel na kuhinjskih vratih
svoje stanovanj. Domačini so takoj prežezali vrv,
obesenec je še kazal znake življenja. O dogodku je

★ **Pri utrujenosti, razdražljivosti, tesnob-
nosti, pomanjkanju spanja, bolečinah pri srcu,**
tiščanju v prsih, ureja naravna »Franz-Josef-
grenčica« redovito kroženje krvi v spodnjem
delu telesa in s tem pomirjevalno učinkuje
na valovanje Profesorji za bolezni prebavnih
organov izjavljajo, da se izkazuje »Franz-
Josef« voda pri pojavih, ki izhajajo od samo-
zastrupljenja želodčno-črevesnega kanala, kot
izborna čistilo. Dobiva se v lekarnah, druge-
rihah in specerijskih trgovinah.

Arkadij Averčenko:

Eno uro na ruski policiji

Ali si sploh morete predstaviti težave ruske
policije, ki toliko trpi? Če ne morete, poskusite
presedeti vsaj pol ure v zadušljivi in vlažni pi-
sarni ruske četrti. Tam boste videli mnogo za-
nimivega.

Član četrti dvigne glavo iznad napol popi-
sanega papirja in zevajoč vpraša: »Kaj hočeš?«
»Gospod, ukradli so nam samovar!«

»Kje si pa imela oči?«
Član predobro ve, da s takimi vprašanji ne
bo našel njenega samovarja, vendar bi rad vsaj
za nekaj časa odložil izvrševanje svoje dolžnosti
— izpraševanje okradene, sestavljanje protokola
in zasedovanje krivca.

»Kam si gledala?«
»Kako: kam sem gledala? Ko sem odšla v
trgovino, je priletel pes, in mi ga ukradel! Raz-
lil je vodo, raztresel premog in pobegnil skozi
vrata, da ga sploh nihče ni videl.«

»On! Ga! A kako veš, da je »on«? Mogoče
je »ona«?«
Kuharica brska z roko po žepu na pred-
pasniku, si s kazalcem briše nos in po kratkem
premišljevanju odgovori: »Pa... lahko je tudi
»ona«... Naj bo, kakor hoče, glavno je, da ni
mojega samovarja!«

»Ali koga sumiš?«
»Seveda ga sumim.«
»Koga pa?«
»Brez dvoma ga je ukradl kak lopov.«

»Dobro. Bomo že pozneje videli. Vsedi se
malo na klop, da uredim vse potrebno... In vi,
gospod?«

»Vlago imam.«
»Kje imate vlago?«
»V stanovanju.«

»Kaj pa vam morem tukaj pomagati?«
»Pomislite, prosim vas, kdo naj živi v vlaž-
nem stanovanju!«

dama. »Čim se znurač, nimam miru in bežim iz
stanovanja...«

»Zakaj pa?«
»Zaradi strahov... Vsi pravijo, da so to
strahovi. Nekdo tolče, hodi po sobi, premika po-
hištvo, se razgovarja... in baš snoči je nastal
v zidu tak jok, da bi bili kmalu vsi v hiši znoreli
od strahu...«

»Ali kako ste dopustili, da je prišlo tako
daleč?«
»Kaj pa naj storimo? ... Tu mi prav nič ne
moremo...«

»Morda koga sumite?«
»Nikogar ne sumim... Toda prepričana
sem, da je tukaj nekaj zagonetnega, skrivnost-
nega... Hodijo po sobi, prevračajo predmete,
pogovarjajo se...«

»Koliko jih pa je?«
»Koga?«
»No, strahov?«
»Kako naj vem? ... Najbrže je samo eden.«

»Pa ste rekli, da se pogovarja... Kdo se
bo sam s sabo pogovarjal?«
»Potem pa res ne vem... Vi boste že bolje
vedeli, če se more ali ne more sam s sabo po-
govarjati.«

Član je zbral vse svoje znanje o posmrtnem
življenju, o podanikih silnega boga Plutona in
se globoko zamislil... Ker pa kot predstavnik
oblasti ni smel biti praznoveren, odgovori od-
ločno: »Ne, to ni mogoče... Tu mora biti ne-
kaj vmes... Je že kdo zraven... Kar pomirite
se, gospa! Bomo že poprašali in krivci bodo
kaznovani, kakor zaslužijo... Vaš naslov?«

Zbogom! ... Kaj pa ti želiš?«
»Zena mi je umrla.«
»Ali koga sumiš? E, e, naj ji bo Bog mi-
lostljiv. Radi česa je umrla?«

»Sam Bog naj ve! Sto let je bila stara. Tri
leta ni vstala iz postelje. Danes je izdihnila
dušo.«

»A kam si ti gledal?« že stotič mrmra ne-
srečni član. »No, pa dobro. Le trenutek poča-

kaj! ... Tudi to bomo uredili... In kaj bi vi
radi? ... Prosim, odkrijte se! Pazite, da mi ne
prevrnete tintnika! ... No, kaj bi radi?«

»Dolgčas mi je, gospod član!«
»Manj pijte, pa vam ne bo dolgočas.«
»Čuden človek! Zakaj pa neki pijem, če ne
radi dolgočasia? ... Samo zato, ker mi je dolg-
čas.«

»In ste se prišli pritoževati? ... Prosim,
nikar mi ne pihajte v obraz!«

»Prišel sem se pritožiti... Da, pri moji veri!
K vam kot predstavniku oblasti sem se prišel
pritožiti, da mi je dolgočas... Zakaj ni nobene
veselice?«

»Pojdite domov spat! ... To je za vas naj-
boljša veselica.«

»Mislite? Take veselice si ne želim... Jaz
hočem živeti in se razživeti. Da, pri moji veri,
lahko me poženete od tod, ali kam naj grem
potem? Ker sem prišel sem, pomeni to, da ni-
mam kam iti! Ah, gospod član, ruski človek nosi
v sebi posebno žalost!«

»Imejte pamet in mi dajte mir s temi svojimi
neumnostmi.«

»Toda kam naj grem? ... Zelo si želim
kake zabave.«

»Hm! ... V kino pojdite... Predstave se
začnejo čez dve uri...«

»Hvala lepa! Vidite, pameten mož... Zdal
že vem, kam bom šel... Ali dovolite, da se
vsedem tukaj na klop in počakam, dokler se ne
začne kino?«

»Kar sedite, le hrupa ne delajte! ... A vi,
gospod? Kaj želite?«
»Zena mi je pobegnila! Ali bo mogoče...
»Kam ste pa vendar gledali?«
»Saj je nisem mogel videti! ... Ko bi jo
človek vprašal, kaj ji ni bilo prav...«
»Da, da, žene so nerazumljiv svet, začne
član modrijaniti. »Samo tega hočejo, česar ni na
svetu. Čudna publika! ... Ali koga sumite?«
»Ah, nikar me ne sprašujte! Imel sem ga
za svojega najboljšega prijatelja... Skupaj sva

To je pravi zametek

Aspirin
tableta Bayer

Pazite na modro-belo-rdečo pečatno znamenilo

bilo tako obveščeno moštvo tukajšnje rešilne postaje, ki je obesena z umetnim dihanjem zopet obudilo k življenju ter ga nato prepeljalo v bolnico.

□ Z delovnega trga. Zaposlitev dobijo takoj preko tukajšnje Borze dela: 3 žagarji, 2 krojači in 1 čevljar.

□ Z nečm. V Vrhlogi pri Slov. Bistrici je prišlo iz doslej nepojasnjenih vzrokov do spopada med ključavničarjem Vladimirjem D. in posestniškim sinom Cirilom Sajkom. Pri tem je Vladimir D. potegnil nož, ter prerezal Cirilu Sajku žilo odvodnico. Poškodba je bila tako težka, da je ranjenec na potu v mariborsko bolnico umrl. Krivca so aretirali, ter izročili sodišču.

Celje

□ Pevski zbor Kat. prosvet. društva v Celju ima d'nes zvečer ob navadni uri važno pevsko vajo. Gg. pevci in pevke se naprošajo, da se vaje točno in polnoštevilno udeležijo. Jutrišnja pevstva vaja zato odpade.

□ Dela na palači Ljudske posojilnice so z nastopom toplejšega vremena postala zelo živahna. Glavna stavba ob Kr. Petra cesti in Vodnikov ulici je v notranjščini dobila že skoro v vseh prostorih prvi omet in osnovne mizarske izdelke. Zadnje dni so pričeli z ometavanjem zunanjih sten. Ko nastopi stabilno vreme, dobi okrogli ogelni del stavbe impozanten balkonski dekor. Osnovna barva zunanjšine palače bo bela, odn. sivkasta, tako da bo platiška palača izredno učinkovita. V nasprotju prvotnemu načrtu se je tokom gradnje pokazala možnost namestitve dveh manjših stanovanj v obsežnih podstrešnih prostorih. Stanovnjiki bosta namenjeni predvsem hišni upravi. Te dni prično tudi z nadaljevanjem gradnje velike gledališke in družabne dvorane, ki je projektirana vzdolž Vajtovce parcele. Dvorana bo imela ca. 10 m globok gledališki oder, sama pa bo dolga ca. 22 m in ca. 11 metrov široka. Vhod v dvorano in na galerijo dvorane bo s Kr. Petra ceste. Bo to brez dvoma ena najlepših dvoran v Celju in bo lahko v obliki meri služila tudi družabnim svrham. Ob dvorani bodo zgrajene lične garderobe za igravce in igravke ter večja stranska dvorana, ki bo z glavno dvorano zvezana z več vhodi. Kot že lani vzbujala tudi letos že sedaj vidna lepota in veličastnost stavbe občo pozornost.

□ Južnoštajerska hranilnica v Celju, ki so jo svoj čas ustanovili slovenski okrajni zastopi Gorinjerad, Vrarsko, Šmarje, Sočtanj in Sevnica, preneha z današnjim dnem kot samostojen zavod in nadaljuje s poslovanjem kot samostojna podružnica oblasnega denarnega zavoda za mariborsko oblast. Ze svoj čas smo poročali o sklepu okrajnih gorenjov, da pristajajo na predlog mariborske oblasti in so proti primernemu izplačilu voljni prepustiti zavod oblasti. Danes popoldne ob 2 se vrši zaključna, odn. predajna seja upravnega odbora Južnoštajerske, na kateri se bodo uredile zadnje formalnosti. Zavod je v poslednjem poslovnem letu znatno napredoval in je znal zlasti mnogo privatnih vlagateljev in dolžnikov pritegniti. S preuredbo zavoda postane varnost istega še večja in bomo v Celju dobili tako prav za prav nov močan denarni zavod. Razume se, da bo zavod tudi poslej puplarno varen.

biljardirala... in iznenada!... Prevaril me je!

»Vidite, v družinskem življenju mora biti človek vedno oprežen!« naveličano govori član in si prižge cigaro. »Družinsko življenje je, kakor pravijo pisatelji, oblegana trdnava... Žena ljubi romantičnost, a močje hodijo zjutraj razkuštrani, površno oblečeni, s copati na bosih nogah. Žene pa imajo rade lakaste čevličke... One se ne brigajo toliko za moralne sposobnosti kot za zunanjo lepoto... Kaj pa vi želite, gospodična? Lepo vas prosim, nikar ne jokajte!«

»Ali je to sploh mogoče?... Govoril mi je: ljubim te, ljubim te!... A sedaj, ko je vse izvelel iz mene, je pobegnil in me pustil tako, kot me je mati rodila!«

»Kdo je bil to?«

»Prodajalec pri Obongi... Ta prostak me je pustil tako kot me je mati rodila!«

»Le kam ste gledali?«

»Saj mi je zmerom enako govoril, da me ljubim. Rotil se je za vse na svetu... Kaj naj storim sedaj?... Taka sem kot me je mati rodila!«

Ta metafora ni bila baš pesniška, kajti velik klobuk te gospodične »kot jo je mati rodila« bi ji v taki obliki nikdar ne dovolil priti na ta žalostni svet.

»Dobro,« odvrne član. »Kje pa ste se zaljubili vanj?... V naši četrti?... Kar pomirite se... Storili bomo vse potrebno!«

(Poslovenil J. G.)

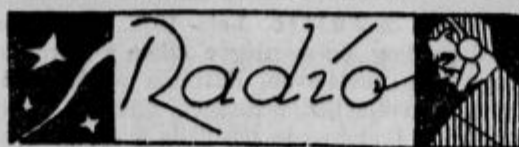
Kopališče Gleichenberg

Avstrija, Štajerska

Sloviti zdravilni vrelci, moderne zdraviliške naprave. — Odlični zdravilni uspehi pri katarh, astmi, emphysemu, boleznih src.

Najlepše okrevališče!

Zahtevajte prospekt!

»Zika« kvartet, ki je postal s svojimi koncertnimi nastopi v tu- in inozemstvu eden najpriaznejših in najslavnejših, nastopi v ljubljanski radio-oddaji postaja danes ob 20 s sledečim programom: Heyden-kvartet G-mol (4 stavki), Dvořák-kvartet F-dur (amerikanski, 4 stavki). S tem, da je uprava Radio-Ljubljana pridobila za nastop za prosluli godalni kvartet, bo gotovo ustregla številnim svojim naročnikom.

Zanimivost tega tedna je tudi pevski večer g. Pavla Grbe, člana Kr. opere. Na sporedu so večnoma srbske narodne pesni iz raznih delov Srbije, med njimi tudi macedonske in komitske (ratniške). Večina teh pesmi ni še nikjer zabeleženih in jih je za to priliko priredil g. kapelnik Balatka. Vse abonente na ta zanimivi večer opozarjamo.

Programi Radio-Ljubljana:

Četrtek, 25. aprila: 12.30 Reproducirana glasba. — 13.30 Casovna napoved, reproducirana glasba. 13.30 Borzna poročila. — 17.30 Jazzyband. — 18.30 Antologija slovenske lirike, ravnatelj Bratina. — 18.30 Doživljaji v zračnem morju, dr. Stane Rape. 19.30 Češčina, g. Novak. — 19.30 Podzemski svet okrog Cerknškega jezera, predava g. Kunaver. — 20.30 Koncert kvarteta Zika: 1. Haydn: Kvartet v g-molu; 2. Dvořák: Kvartet v f-duru (amerikanski). — 21.30 Koncert Radio orkestra. — 22.30 Poročila in časovna napoved.

Petek, 26. aprila: 12.30 Reproducirana glasba. — 13.30 Casovna napoved, reproducirana glasba. 13.30 Borzna poročila. — 17.30 Koncert Radio-orkestra. — 18.30 Primerjajoče veroslovje, dr. Ehrlich. — 18.30 Gospodinjstvo, gna. Krekova. — 19.30 Francoščina, dr. Leben. — 19.30 Iz glasbenega sveta, dr. Vurnik. — 20.30 Pevski solistični večer g. Pavla Grbe, člana kr. opere. — 21.30 Koncert Radio orkestra. — 22.30 Poročila in časovna napoved.

Drugi programi:

Četrtek, 25. aprila.

Belgrad: 12.45 Plošče. — 13.15 Poročila. — 19.30 O pomenu abstinence. — 20.30 Radio kvartet: Ruska glasba. — 21.30 Poročila. — 21.35 O naših umetnikih. — 22.30 Prijubljene pesmi s citrmi. — Zagreb: 13.15 Plošče. — 17.30 Mandolinski koncert. — 19.30 Simfonični koncert iz Prage. — 21.40 Laska glasba. — Praga: 11.15 Plošče. — 12.30 Koncert. — 16.30 Jazz. — 17.55 Predavanje. — 19.30 Simfonični koncert. — 21.40 Zabaven spored. — 22.25 Plošče. — Stuttgart: 12.15 Plošče. — 16.15 O svetlih. — 16.35 Operetna glasba. — 18.15 Pravno predavanje. — 20.30 Orgelski koncert. — 22.15 Vijolični večer. — Toulouse: 13.45 Koncert. — 14.15 Plesna glasba. — 21.30 Koncert. — Bern: 16.30 Orkester. — 18.15 Plošče. — 19.30 Predavanje o aparatih. — 20.30 Celo koncert. — 20.30 Nazaj k Metuzalemu. — 21.20 Koncert. — Katovice: 12.40 Koncert. — 17.55 Koncert. — 20.15 Koncert iz Varšave. — 21.15 Literarna ura. — 23.30 Plesna glasba. — Berlin: 15.30 Iz zoologije. — 16.30 Umetnosti. — 16.30 O nemški satiri. — 17.30 Plošče. — 17.30 Koncert za violo. — 20.30 Zabavni večer. — 21.30 Koncert in plesna glasba. — Dunaj: 11.30 Koncert. — 16.30 Kvartet Silving. — 17.40 Mladinska glasba. — 18.55 Zdravstvo. — 20.30 Ade Sari; isto orkestralna glasba. — Milan: 11.15 Plošče. — 16.30 Otroško petje. — 17.30 Kvintet. — 19.30 Jazz. — 20.30 Prenos opere. — 23.15 Jazz. — Budapest: 9.15 Koncert. — 12.05 Ciganski orkester. — 17.40 Koncert opernega orkestra. — 20.30 Brahmsov večer; nato gramofonske plošče.

Najmodernejše darilo, ki razveseli

birmanca

je dober detektorski ali celo elektronski aparat.

Prodajni odd. Radio Ljubljana, Miklošičeva 5

INGELEN ZVOČNIK

△ **RAMONA** △

DIN 520

Naznanila

Ljubljansko gledališče

DRAMA:

Začetek ob 20 uri.

Četrtek, 25. aprila: UTOPLJENCA. Ljud. pred. pri niž. cenah. Izven.

Petek, 26. aprila. Zaprtlo.

Sobota, 27. aprila: ŽIVI MRTVEC. Poslovilna predstava g. Rogozja Izven.

Nedelja, 28. aprila: BITKA. Premierski abonma.

Opera:

Začetek ob pol 20. uri.

Četrtek, 25. aprila. Zaprtlo.

Petek, 26. aprila: CIGAN BARON. Premijera. Premierski abonma. Gostuje g. Iličič.

Sobota, 27. aprila: Zaprtlo.

Nedelja, 28. aprila: CIGAN BARON. Gostuje gosp. Iličič. Izven.

Mariborsko gledališče

Četrtek, 25. aprila: Zaprtlo.

Petek, 26. aprila ob 15.: ROMEO IN JULIJA — Dijaska predstava.

Prireditve in društvene vesti

Klub primorskih Slovencev ima kot navadni drevi ob pol 8 svoj redni sestanek v dvorani Rokodelskega doma — Komenskega ulica 12-I.

K av. Katarini naredi pešizlet šentpetersko prosvetno društvo v Ljubljani v nedeljo 28. aprila. Zbirališče pred Fijavcem ob 8 zj. Sv. mašo opravilo doma. Člani in prijatelji društva, pridružite se nam! V slučaju slabega vremena se izlet preloži.

Udruženje jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov — Sekcija Ljubljana obvešča vse svoje člane, da je stavila pod zaporo razpis natečaja za izdelavo generalnega idejnega načrta za internat in gimnazijo v Novem Sadu, in sicer vsled nepravilno sestavljene ocenjevalne komisije in prekratkega roka za vložitev projektov.

Gospodarstvo

Trgovstvo Slovenske Krajine

Murska Sobota, 21. aprila.

V nedeljo 21. t. m. popoldne se je vršil v »tavrariji Dobrayevega hotela VIII. redni občaj zbor Gremija trgovcev za okraj Murska Sobota. Zboru je predsedoval g. Franc Čeh, predsednik gremija, udeležilo se ga je pa 50 članov. Zveza gremijev v Ljubljani je poslala na občni zbor svojega tajnika g. Podgorška. Gosp. predsednik zbora je v svojih otvoritvenih besedah pozdravil zlasti g. zastopnika zveze iz Ljubljane, hkrati pa se je spomnil tudi v preteklem letu umrlih gremijskih članov (4), katerih spomin so navzoči počastili z dvigom raz sedeže. Nato je podal izbrano poročilo o delovanju gremija v preteklem letu, ki je bilo jako živahno, saj je tukajšnji gremij eden omejenih, kjer se trgovstvo od leta do leta živahneje razvija. Nove prilike, zlasti odkar je Sobota postala glavno gospodarsko središče za vso Krajino, kar je zlasti povdarila želez. zveza z Ormožem, narekujejo prekmurskemu trgovstvu nove smerice in nov razmah, ki se bo v polni meri razvil šele, ako se odpre želez. promet preko Hodoša z inozemstvom. Z to tudi ni čudno, ako je velik del nedeljskega obč. zbora zavzela debata o tem vprašanju. S tem v zvezi se je govorilo tudi o razširitvi kolodvora v M. Soboti, ki že davno ne odgovarja več svojemu namenu.

Načelstvo je imelo v preteklem letu 15 sej; 3. sept. pret. leta se je vršil izred. obč. zbor, 5. maja t. l. pa gospodarska konferenca. Gremij je prejel 431 dopisov, razposlal pa jih je nad 4000. Na novo je bilo izdanih 84 obrtnih listov, objavljenih je bilo 52, prirastek znaša tedaj 32 članov. 6. januarja 1929 je štel gremij 526 članov. Pomočnikov je bilo prijavljenih 44, učencev pa 39. Prejemki so znašali 15.309,50 Din in izdatki ravno toliko. Proračun pa prihodnje leto izkazuje 38.540 Din prejemkov in ravno toliko izdatkov.

G. zvezni tajnik Podgoršek je podal obširno in izčrpno poročilo o delovanju zveze, ki je bilo z velikim odobravanjem sprejeto.

Namesto pokojnega Ed. Fürsta, je bil v razsodišču izvoljen g. Ludvik Šiltar.

Občni zbor je sprejemal dva važna predloga, in sicer da pošlje v Belgrad deputacijo, da intervenira za odprtje želez. prometa preko Hodoša in preko Dolnje Lendave. Drugi predlog pa, ki ga je obč. zbor sprejel, pa je bil, da se pošlje na merodajno mesto spomenica, da se ukine zakon o pobljanju draginje, ker isti ne odgovarja več današnjim razmeram.

Z zahvalo vsem udeležnikom, zlasti g. zveznemu delegatu in s pozivom, da se v čimvečjem številu udeleži članstvo občnega zbora Zveze gremijev, ki bo 26. maja 1929. V zimskem vrtu grada grofa Szaparyja je g. predsednik ob 4. uri zaključil lepi občni zbor.

Mineralna voda Rogaške Slatine

Rogaška Slatina, 23. aprila.

V zadnjem času se od neprijateljske strani razširjajo tendenciozne govorice, da spravlja Rogaška Slatina v promet umetno mineralno vodo, češ, da ne more z dosežanjo množino naravne mineralne vode zadostiti pomnoženim zahtevam po Rogaški Slatini.

Ravnateljstvo zdravilišča nudi vsakomur, ki bi dokazal resničnost te trditve 100.000 Din razen tega pa 1000 Din nagrade vsakomur, ki bi mu dal podatke, da more razširjevalce takih neresničnih vesti odnosno eventualne proizvedenice umetne pod imenom in oznako »Rogaške slatine« v prometu se nahajajoče vode, izročiti sodnijski kazni.

Rogaška slatina se polni neposredno pri izviru in so polnilne naprave, ki so se v zadnjem letu z najmodernejšimi stroji izpopolnile, vsakomur dostopne.

Vsi trije vrelci, Tempel, Styria in Donat so se v zadnjem času ponovno analizirali in strogo izvršene analize so najboljši dokaz, da so se naravne sestavine teh vrelcev v teku stoletja komaj, v nobenem oziru pa ne v škodo vrelcev izpremenile.

Množina vode teh vrelcev je ostala nespremenjena in zadostuje za še enkrat toliko konzum kot se je dosegel v povojnem času, ki že daleč presega konzum pred vojno. To pa kljub temu, da stee najmanj eno tretjino vode brez izkoriščenja v zemljo. Nove po najmodernejših higieničnih načelih v Nemčiji izvršene polnilne naprave bodo pa omogočale, da se tudi dosedaj neizkoriščena voda izrablji po potrebi konzuma.

Vsako umetno nadomestilo naše znamenite in že svetovno znane Rogaške slatine bi pomenilo somemor za zdravilišče, ki se nahaja v najboljšem razvitku in k takemu samomoru Rogaška Slatina nima ne povoda in ne veselja. Ravnateljstvo.

Gobe

Te dni so se že pojavili na trgu sveži mavrohi ali smrčki, kateri so kot prva pomladanska goba zelo čislana jed in se lahko pripravljajo na različne načine. Mavrohi so izvrstna hrana. Kar je pa glavno, je ta goba, posušena, zelo cenjen predmet za izvozno trgovino in je ravno vsled tega prav topla

Sport

Podružnica Slovenskega planinskega društva v Kranju naznanja, da se vrši nje redni občni zbor dne 7. maja ob 8 zvečer v spodnjih prostorih Narodnega doma.

SK Jadran. Danes od 17 dalje trening. Jutri po treningu ob 20 važen sestanek vseh igralcev I. moštva, na kateri se pozivajo tudi sledeči igralci: Plevel, Čemazar, Jnaus II., Kocjan, Antosilevič, Sever. Ker je dnevni red zelo vžen, se vsi navedeni izrecno pozivljajo. — Načelnik.

Orel

Škofja Loka. Orel priredi v nedeljo, dne 28. aprila ob 8 zvečer v Društvenem domu leno narodno igr. »Upor Bohinjca« v 5 dejanjih. Občinstvo se vljudno vabi. — Bog živi!

Darovi

Za novo cerkev v Hrastniku je izročila naši upravi gospa M. Hvala znesek 100 Din.

priporočati intenzivnejše nabiranje in sušenje mavrohov. Cena suhim mavrohom je zelo visoka. Užiti mavroh se deli v dve vrsti, to je koničasti (Morchella conica) in okroglasti (Morchella esculenta).

Pri nabiranju in sušenju je treba upoštevati sledeče: Ko mavrohe prineseš domov, jih takoj osnaži zemljo, potem naberi na niti in posuši. Ker je sedaj solnce še preslabo, je boljše, da jih sušiš nad pečjo. Mavrohi se ne smejo razrezati kakor jurčki, ampak se morajo sušiti vedno kar celi. Istotako se jih ne sme držati deli časa svežih, ker se silno hitro pokvarijo in usmradijo, tako da niso več za rabo.

Likvidacija. Prva kranj. svinjerejska družba z o. z. v Ljubljani.

Občni zbori. Združene papirnice Vevče itd. v Ljublj. kred. banki 24. maja ob 9, Stavbna družba, d. d., v Kred. zavodu 10. maja ob 16; Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani 8. maja ob 18.

Zvišanje kapitala: Saturnus, d. d. za industrijo pločevinastih izdelkov, je povikal po sklepu izred. občnega zbora in po odobritvi trg. ministrstva kapital od 1 na 3 milij. Din.

Borza

Dne 24. aprila 1929.

DENAR

Na deviznem tržišču ni beležiti izprememb z izjemo Dunaja, ki je popustil. Do zaključkov je prišlo samo v 3 devizah; Narodna banka je intervenirala v devizah London, Praga ter deloma Dunaj, dočim je večji del povpraševanja za Dunaj krilo privatno blago.

Devizni tečaj na ljubljanski borzi

21. aprila 1929.

	povpraš.	pon.	srednji	sr. 18 ltv.
Amsterdam	—	2287,54	—	—
Berlin	—	1349,75	—	1349,75
Bruselj	—	790,05	—	—
Budimpešta	—	992,05	—	—
Curib	—	1095,94	—	1095,94
Dunaj	798,06	801,6	799,56	799,67
London	275,92	276,72	276,32	276,33
Newyork	—	56,81	—	—
Pariz	—	222,52	—	—
Praga	168,15	168,95	168,55	168,55
Trst	—	298,14	—	298,14

Zagreb. Amsterdam 2283,50—2289,50, Berlin 1348,25—1351,25, Budimpešta 990,55—993,55, Curib 1094,40—1097,40, Dunaj 798,05—801,05, London 275,92—276,72, Newyork 56,715—56,915, Pariz 221,52—223,52, Praga 168,15—168,95, Trst 297,1—299,10.

Belgrad. Amsterdam 2283,50—2289,50, Berlin 1348,25—1351,25, Budimpešta 990,55—993,55, Curib 1094,40—1097,40, Dunaj 798,06—801,06, London 275,92—276,72, Newyork 56,725—56,925, Praga 168,15—168,95.

Curib. Belgrad 9,125, Berlin 123,16, Budimpešta 90,55, Bukarešt 3,085, Dunaj 72,98, London 25,21375, Newyork 519,45, Pariz 20,30625, Praga 15,38, Sofija 3,75, Trst 27,21, Varšava 58,25.

VREDNOSTNI PAPIRIJI

Ljubljana, Celjska 158 den., Ljublj. kreditna 123 den., Prastrediona 850 den., Kred. zavod 170 den., Vevče 120 den., Kranj. ind. zakl. 265, Ruše 250—260, Stavbna 50 den., Šešir 105 den.

Zagreb. Drž. pap.: voj. škoda ar. 420—421,50, kasa 420—421, termini: 4. 420—421 (420—419—421), 5. 423—425 (425), 12. 448—449 (450—449), 7% invest. pos. 87,50 b., agrari 54,50—55, Bančni pap.: Hipo 208—210 (208), Poljo 15,50—15,75 (15,30), Kred. 63 d., Jugo 84—85 (84—85), Lj. kr. 123 b., Medjun. 55 d., Nar. 8400 b., Prastred 850—860 (850), Srpska 146 b., Zem. 137—139 (138), Industr. pap.: Gutmann 208—205 (208—205), Slavonia 5—5,50 (5), Slavex 101,50—105 (104—105), Danica 135—145, Drava 405—410, Sečera 460—465, Oj. ljev. 175—185, Brod. vag. 270 b., Isis 21—24, Raguse 550—560, Vevče 125 d., Piv. Sar. 230 b., Jad. plovilna 550—590.

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 80,70, Wiener Bankverein 22,55, Bodencredit 100,4, Creditanstalt 55,25, Escomptes 21,25, Union 85,10, Jugo 6,80, Aussiger Chemische 265, Slavonia 22,10, Mundus 186, Alpine 42,55, Trboveljska 58,35, Kranj. ind. 38,10, Leykam 7,05, Rima Murany 115,50.

Les

Dne 20. t. m. se je v Ogulinu vršila licitacija bukovine: doseženo je bilo za 1438 kub. m. 57.200 Din, za 5820 kub. m. tehničn. buk. lesa pa 618.200 Din. Kakor je videti, je cena bukovini nadalje čvrsta.

Na ljubljanski borzi je bil zaključen 1 vagon bordonalov. Tendence neizpremenjena.

Žito

Danes je bila kupčija s pšenico na naših domačih tržiščih zopet nekoliko živahnejša, dasi promet ni dosegel tistega obsega, ki ga je imel še začetkom tega tedna. Cena pšenice je nazadovala za poldrugo paro. V Chicagi še vedno padajo tečajji pšenice in koruze, dočim so za oves in rž stalnejši. V Sloveniji je kupčija slaba za vse proizvode, le za pšenično moko je nekaj zanimanja.

V Ljubljani notirajo:

Sveta življenje in vrvenje

Cerkev Notre Dame v Chicagu so premaknili z ene strani ceste na drugo, ker je ovirala promet. Zelo drzen poskus, nadomestiti temelje cerkve s premikajočimi se valjarji, se je sijajno posrečilo.

„Cesta je življenje“

Ta izrek starih Rimljanov se znova povrača v svoji resničnosti. V zadnjih desetletjih razvoja prometnih sredstev postaja cesta žila in srce gospodarskega in kulturnega življenja. Na cestah in železnicah se vrši življenje ljudstva in države. Razvoj avtomobilizma ponekod dokazuje, da bo cesta zmagala nad železnico. Mesto da bi razširjali železnice, zboljšujemo ceste. Zlasti se to godi v Združenih državah. Tam se je neka transverzalna železnica izkazala za nedonosno, pa so jo prezidali v železo-betonsko cesto.

Avtobus je prometno sredstvo sedanosti in bodočnosti. V Ameriki zaznamuje avtobusni promet že danes ogromen razmah. V Združenih državah je dolžina avtobusnih cest dvakrat večja kot železniške mreže. Avtobusne linije merijo v celoti 633.609 milj. Železnice, vsevse elektrificirane, pa 297.094 milj. Avtobusi prevozijo na leto 2.002.000.000 milj in 2.525.000.000 potnikov. L. 1927. je bilo v Ameriki 80.000 avtobusov. — Od teh jih je 85.000 oskrbovalo redni prevoz solarjev.

Pa tudi Evropa ne zaostaja na tem polju. V Italiji so zgradili nad 100.000 km rednih avtobusnih cest, deloma po ravnini, deloma v hribih. Avtobus povsod spodriva železnico. V Nemčiji se je število avtobusov v zadnjih petih letih popetorilo.

V Jugoslaviji smo še daleč od teh, lahko rečemo, vrtoglavih števil. Vendar opazimo tudi pri nas že vsaj načrte in prve početke avtobusnih linij, zlasti v vseh večjih mestih naše države. Ker pač naše gospodarske razmere še niso v toliki meri razvite, polagamo predvsem važnost na železniško omrežje. — Dejstvo pa je, da se cesta zgradi mnogo lažje in mnogo prej, kakor železnica, ker je zanjo treba manj investicij.

Ker postaja avtobus za osebni promet tako važno prometno sredstvo, je umljivo, da skrbje zlasti v Ameriki za največje udobje in komfort. Avtobusi, ki oskrbujejo promet na progah čez 1000 km (n. pr. Los Angeles—San Francisco), so razkošno opremljeni. — Spredaj je šofer, ki pa ne sedi več v višini motorja, ampak neposredno pod streho, tako da ima zadosten razgled na cesto pred seboj. Avtobus je razdeljen v dvoje nadstropij. Vsak prostor je kar najbolj ekonomično izrabljen. Ves avtobus predstavlja mal orient-ekspres ali brzovlak. Ima razgledne verande, spalnice, restavracijo, umivalnico, kabino, kjer se potniki pred izstopom lahko preoblečejo in

stranišče. Tudi na Angleškem vozijo spalni avtobusi Dublin—Cork, Aberdeen—London Liverpool.

Na Češkoslovaškem so že desetletja pripravljali načrt za direktno železniško zvezo Plznja z Brnom. Uresničenje tega načrta pa so radi nezadostnih finančnih sredstev vedno odlagali. Gradba te železniške proge bi veljala 1200 milijonov čeških kron. Kljub temu, da so nekateri politični funkcionarji, katerim je mnogo na tem, da se kraji, skozi katere bi tekla ta železnica, socialno in gospodarsko dvignejo, skrbeti za to, da se v državni proračun vstavi 70 milj. Kč za amortizacijo železnice, so z ozirom na pretečo pasivnost železnice opustili ta načrt. Sedaj pa nameravajo med Plznjo in Brnom zgraditi moderno avtomobilsko cesto, ki bo veljala samo okoli 250 milj. Kč. in bo tudi mnogo prej dovršena kakor železniška proga.

Smrt slavnega ciganskega primasa

V Debrecinu je te dni umrl ciganski primas Emerik Magyari, ki je bil pred svetovno vojno eden najbolj znanih ciganskih goslačev. Pogosto je bil pozvan na dvor na Dunaju, v Budimpešti in Berlinu. Bil je znan v vseh aristokratskih krogih. — Nekdanji ministrski predsednik grof Tisza ga je klical na svoje pleske, kjer je Magyari moral svirati. Po prevratu so ga kmalu pozabili in živel je v bedi. V Budimpešti ni bilo več sijajnih prireditelj, zato se je preselil v Debrecin, kjer je živel, spominjajoč se prešlih dni. Zadnji čas je začel bolehati, najbolj ga je pa potrla žalost za sijajno preteklostjo. Njegovega pogreba so se udeležili ciganski primasi iz Budimpešte in ostalih krajev Madjarske.

Tri zakonske žene in en mož

Alojzij Keller na Dumaju se je leta 1905. poročil z vdovo Ivano po katoliškem obredu. Leta 1920. je bil zakon pri deželni sodišči sporazumno ločen. Da bi mogel poročiti Karolino, je leta 1922. prosil Keller na magistratu za spregled, ki ga je tudi dobil. Tudi ta zakon je šel kmalu v franže in sledila je sporazumna ločitev. Leta 1926. je Keller presopil v starokatoliško cerkev. Znova je na magistratu prosil in tudi dobil spregled ter

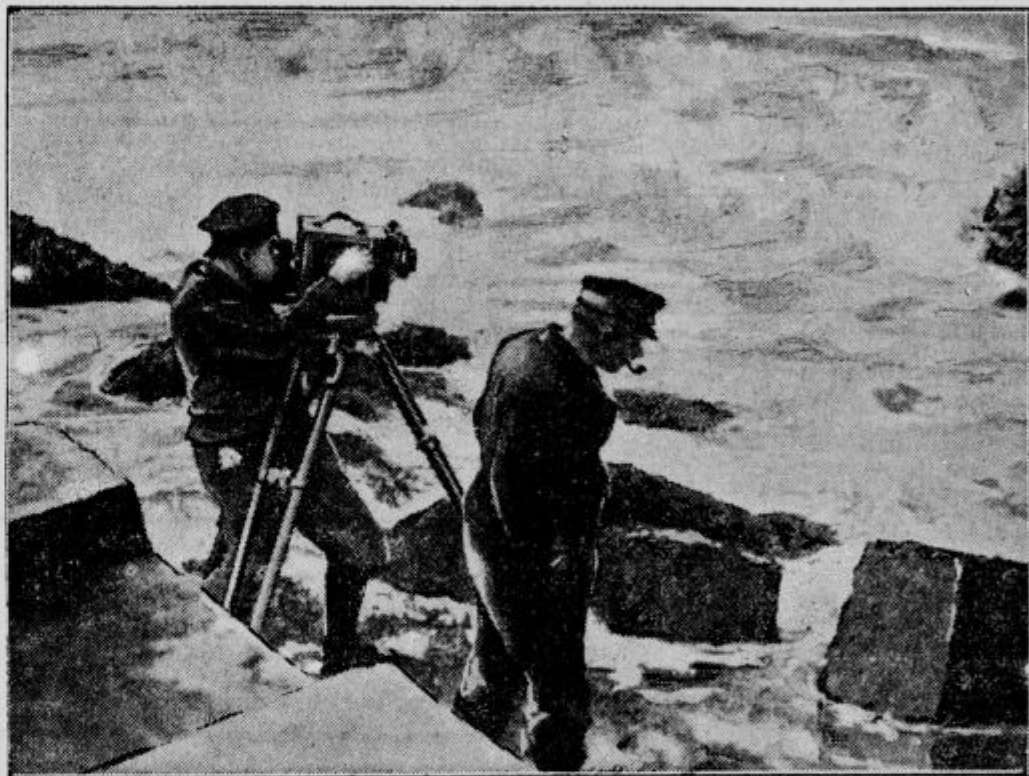
se poročil z Julijo. Leta 1928. je Keller stavil predlog, da se njegov zakon s Karolino proglasi za neveljaven, Karolina pa je predlagala razveljavljenje tretjega zakona. Tudi prva žena Ivana se je poslužila svoje pravice in je zahtevala, naj se oba zakona proglasita za neveljavna. Prvo sodišče je ugodilo Ivani, prvi ženi, prizivno sodišče pa v korist Julije, tretje žene. Zagovornik namerava sedaj predlagati, da se preišče tudi veljavnost drugega zakona. Če bo sodišče razsodilo, da je tudi drugi zakon veljaven, potem bo imel Alojzij Keller kar tri prave zakonske žene obenem, ne da bi prišel v nasprotje s poslavjo, ki dovoljuje samo eno ženo.

Grozen vihar na Japonskem

Skoro po celi Japonski je te dni divjal strašen vihar, ki je napravil ogromno škodo in zahteval tudi številne človeške žrtve. Mnogo ribiških čolnov in drugih ladij se je potopilo. Na severozapadnem obrežju, ki je najbolj prizadeto, je bilo v Niigati ubitih 8 oseb, 26 pa težko ranjenih. Sto in sto hiš je popolnoma porušeni, okoli 3000 pa težko poškodovanih. V bližini koreanskega obrežja sta padli v morje dve mornariški letali, 8 moč posadke je utonilo. Z neke torpedovke so valovi odnesli tri mornarje, ki so utonili.

Igralka in stenice

V Pragi se je te dni vršila zanimiva sodna razprava. Igralka z dežele je tožila nekega praškega hotelirja, ker so jo skoro požrle hotelske stenice. Gre za prvovrstni hotel, za odlično igralko in za stenice, ki so prav dobro vršile svojo obrt. Ubožica je bila zgrizena od glave do pete. Po tej burni noči se več dni ni mogla pokazati v svoji večerni toaleti. Zato je šla k zdravniku, da ji napravi zdravniško spričevalo. S tem dokumentom je pa začela pravdo. Zahtevala je od hotelirja 1200 češkoslovaških kron odškodnine in hotelir jih je moral pošteno plačati.

Zvočni film osvaja svet. Z rastočo energijo se strokovnjaki trudijo, da bi čimbolj izpopolnili zvočne filme. Vsak dan odkrijejo nove možnosti. Naša slika nam kaže filmsko posnemanje valovanja in bučanja morja.

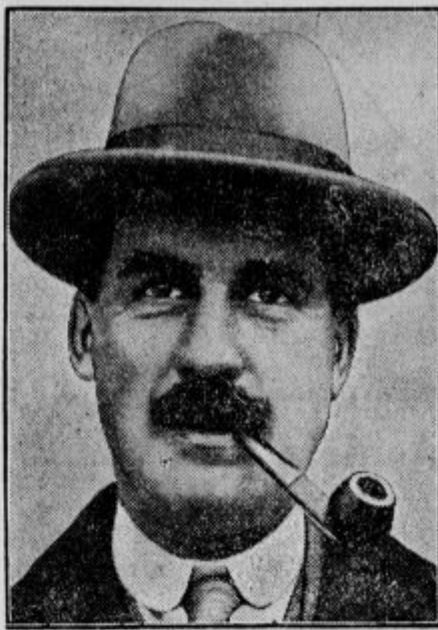
Smrt kot gost pri kosilu

Walter Zimmermann je vstopil pred pol-drugim letom kot pomočnik v fotografski atelje Franciške Strassnitzky v Emsu. Avgusta meseca preteklega leta je Zimmermann poročil hčerko svoje gospodinje Avgusto. Zakonska sreča ni trajala dolgo, ker s.a se proti koncu preteklega leta ločila. Mož se je preselil v gostilno in je živel od odpravnine, ki mu jo je morala plačevati tašča. Radi te odpravnine je prišlo ponovno do sodnih obravnav in sovražstvo med zetom in družino Strassnitzky je bilo vedno hujše.

Ko je pretekli torek gospa Strassnitzky s svojima hčerkama Marijo in Avgusto sedela pri kosilu, je nenadoma vstopil Zimmermann, potegnil samokres in ustrelil svojo taščo. Na to je morilec parkrat ustrelil tudi na svojo ločeno ženo. Tašča je bila takoj mrtva, Avgusta pa se bori s smrtjo. Zimmermanna so orožniki aretirali. Pri morilecu so našli poleg samokresa tudi dolg nož in pa posodo petroleja, s katerim je hotel po umoru zažgati hišo.

Ženski tenor

Praški zdravniki so imeli te dni sestanek. Dr. Silbiger je številnim navzočim izjavil, da jim bo pokazal izreden glasovni pojav. V tem trenutku so začeli izza zastora mladostno svež tenor, ki je pel neko arijo iz Cavallerie rusticane. Ko je pevec stopil v dvorano, so se vsi poslušalci silno začudili, ko so pred seboj zagledali mlado, elegantno gospodično. Gospodična je svoj čas pelala sopran. Pred par leti pa si je dala operirati goščo. Kmalu nato je nastopila hripavost, ki je trajala približno leto dni, obenem pa je njen glas postajal vedno bolj nizek in je polagoma prešel v moški glas. Gospodična je izpremembo glasu izkoristila, se izobrazila v petju in nastopa sedaj kot tenoristinja po raznih varijetajah.

Sir Basil Blackett, ki se imenuje kot naslednik ne-nadno umrlega lorda Revelstoke v reparacijski komisiji strokovnjakov.

Osel - pismonoša

Poštna uprava v velikem francoskem mestu Lille je segla po čudnem sredstvu, da bi pospešila dostavljanje pisem in drugih pošilk. Po drugih mestih in deželah opremijo pismonoše, da jim olajšajo službo in modernizirajo promet, s kolesi in motocikli, pošto ravnateljstvo v Lilleju pa je pismonošam dalo na razpolago pošne osle. Prvi četveronožec, ki pomaga raznašati pisma in tiskovine, se imenuje Jean. Oblože ga s težkimi poštnimi vrečami in poleg njega gre pismonoša, kateremu potrpežljivo sledi po ulicah in cestah sem ter tja, celo v hišne veže. Baje je pošto ravnateljstvo nastavilo Jeana, ker ni moglo dobiti dovolj pismonoš. Kaj pa bo, če se bo Jean sredi službene poti ustavil in ne bo hotel niti koraka več napraviti, kar se pri oslih večkrat dogodi?

Šešnice

Poincaré je bil nekoč povabljen na Angleško na lov. Predstavljen je bil nekemu gosposu, ki se je takoj opravičil:

»Prosim, nikar se ne postavite v mojo bližino. Na lovu sem nevaren nasprotnik za svoje sosede.«

Poincaré: »Samo na lovu? Jaz sem vedno.«

* * *

»V varietetu sem videl gospoda, ki je bil brez rok, pa je igral glasovir.«

»To še ni nič, moja žena poje, pa nima glasu.«

* * *

Zena: »Kako hudo mora biti za igralca, če mora tri mesece vedno isto vlogo igrati.«

Mož: »Še vedno boljše, kakor če je človek tri leta poročen in ne igra nobene vloge.«

Teta: »Ivanček, prinesla sem ti hranilnik. Glej, da boš vrgel vanj vsak dinar, ki ga boš dobil.«

Ivanček: »Ja — ampak kje pa pride čokolada ven?«

Ljudsko glasovanje na Španskem za Primo de Rivero. — Primo de Rivera se je obrnil na špansko ljudstvo z oklicem, naj izrazi svoje zaupanje v sedanji režim z vpisovanjem v za to pripravljene imenike. Že prvi dan se je vpisalo nad 100.000 oseb, po veliki večini ženske.

Za duha in srce

Kriza darvinizma

Na »Lessingovi visoki šoli« v Berlinu, ki slovi po svojih prvotnih predavanjih najodličnejših duhov sedanjosti, je nedavno predaval znani naravoslovec Edgar Dacqué o krizi darvinizma, oziroma o svojih novih vidikih, ki jih Dacqué smatra za porabnejše od dosedanjih hipotez in predpostavk darvinizma. Dacqué dokazuje, da je ena izmed bistvenih tez darvinizma, namreč trditev, da so se organizmi razvijali zaporedoma drug iz drugega po do gih rodovnikih in točnih vmesnih členih, oporečna. Čim več poznamo razvojno črto, čim več se je vidi posrečilo izklopiti prednikov naših živalskih vrst, tem očitnejše je postalo, da zaželjenih in iskanih prehodnih členov, ki bi podali zvezno razvojno črto organizmov, ni. Našli so sicer precej živih bitij, v katerih se razvoj nekako cepi v več vej, ki se potem samostojno naprej razvijajo, a analiza je redno razočarala pričakovanja glede točnosti rodovnika. Kajti najdene oblike so bile še vsikdar daleč specializirane in so se nahajale na kratkih stranskih vejah hipotetičnega rodovnika. Pravih točk, kjer se razvoj cepi iz prvotnega toka v ene enakovrednih vej, pa doslej kar ni bilo mogoče najti.

Zato nastopa Dacqué novo, genijalno pot razlage, kako so nastale nove oblike in ogromno bogastvo oblik živalskega. Dacqué zavrača rodovnike, ki veljajo le za manjše podgrupe, sicer pa se življenje poganja ne zvezno, v nenadnih sunkih in odločnih etapah kvišku. Življenjska ustvarjajoča sila na določenih točkah prekine potlogoma in enakomerno razvijajočo se črto, ter takorekoč v dalekosežnem eksperimentu ustvari novo bitje v čisto svojemu stilu; zato D. govori o stilnih sorodnostih, in ne o rodovniških sorodnostih. Priroda ima na razpolago razne stile, rekli bi lahko celo mode; in res Dacqué govori o celi vrsti takih stilov, ki jih priroda takorekoč variira v svojih živalskih formah. Zdi se, da priroda najprej nekoliko poskusa v določenih živalskih oblikah, ki so čisto naravnost groteskne in zunanje neoblikovane (spomniti treba na razne živali, ki po dosedanjih teorijah tvorijo vmesne člene zveznega prehoda iz ene vrste v drugo). A te oblike so le poskusi, ki so obsojeni na smrt in tudi kmalu izumrejo. Potem pa se kar nenadoma pojavijo višja, to je finejša organizirana, okrožijo bolj prilagojena bitja, ki so morda slična prejšnjim, a niso z njimi v rodovniški zvezi.

Dacquéjevi novi vidiki so vsakakor vredni, da se vanje vglobimo ter brezdvoma pomenijo močan sunek od strani naravoslovnega strokovnjaka v stavbo darvinistične hipoteze.

Koncerti

Po dolgi pavzi smo ta teden vendarle dobili zopet nekaj muzike. Kar tri koncerte. V ponedeljek 22. t. m. so nas obiskali naši vrh Zikovec, ki so se nedavno udeleževali tudi na ženeškem festivalu. Podali so po en Dvořakova, Pichlova († 1895, češki zgodnji klasik) in Mandičev kvartet. Mandič je morda mlad skladatelj. Piše še dražljivo akordično po obnem tudi stremi k linearnim formam, je še malo ugrajen in še preveč natrpan. Zgleda kakor neko kolebanje med Schönbergom in Regarjem. Zikovec so vse tri skladbe izrazilo podali, z izbornim skupno igro, streme po zvočnosti, a tudi izrazu. Zeleni bi si po več njihovih obiskov v sezoni in naj bi nas seznanjali vedno tudi s še neznanimi modernimi deli. — V torek 23. aprila so pri nas koncertirali srbski narodni pevi in godci. O teh več na drugem mestu. Koncert je bil bolj etnografski zanimiv, pa tudi glasbenika je zanimal. Bil je, žal, slabo obiskan. — V sredo dne 24. aprila je imel konservatorij produkcijo svojih gojencev, ki je dala izbran moderen program: V. Novak, C. Scott, Khčka, Krapil, Debussy, Jirak, Auric, Durey, Honegger, Milhand, Poulenc, Taillefer, Stravinski, Davico, Szymanowski, Jarnach, Schulhoff. Skoda, da se je občinstvo premalo zanimalo za to prireditev. Naši konservatoristi naj bi nam v tej suši prirejali več koncertov in modernih matinej. Igrali in peli so gojenci I. Krmpotič, Leskovic, Lipovšek, Sivic, Pfeifer, Arko Herta, Šušteršič, Rus, Novakovič Božica. Ti gojenci pripadajo šolam prof. Ravnika, Berana, Slaisa, Wistinghausnove in Betetta. Zelo lepo so se postavili Rus, Arkova, Lipovšek, Sivic, Šušteršič i. dr.

Dva nemška pesnika o Otokarju Březini. Richard Dehmel (†), ki zavzema v nemškem slovu slično mesto kot naš Zupancič, sodi o Březini takole: »Ti psalmi so Whitmanovim posvem enakovredni in jih prekašajo celo po kozmičnih perspektivah. Jaz spoštujem in občudujem silo, s katero je pesnik znal uplesti vso miselno vsebino današnjega časa v čustveno poglabitev v večnost, to veliko ver-

no ljubezen, ki triumfira nad vsakim dvomom.« — Hugo Hofmannsthal pa izjavlja: »Jaz bom knjigo »Roke« čisto in v tihih urah vzel v roke in vem, da mi bo dala to, po čemer je hrepelena moja fantazija večkrat, a brezuspešno: emanacijo čustvene globine češkega bistva, — odraz češke zemlje in izobrazbe ter obličje njenih ljudi.«

Mickiewiczov spomenik. Dne 19. t. m. so položili v Parizu temeljni kamen za spomenik velikega poljskega pesnika, in koncem t. m. se bo vršila slavnostna otvoritev. Pri svečanosti sta bila navzoča pesnikov vnuk Gorecki in znani kipar Bourdelle, ki je vstvaril načrt za spomenik. Poljski poslanik grof Chlapovsky je zazidal v temelje iz domovine prislano srebrno škrinjico s peščico grude iz Mickiewiczovega rojstnega kraja.

Elizabeta Bernger, koje čudovito profinjeno igro smo imeli priliko občudovati te dni v Ljubljani, je sklenila za prihodnjo sezono dogovor s dr. Kleinom, ki mu pripadajo znana tri berlinska gledališča »Deutsches Künstlertheater«, »Berliner Theater« in »Lessing Theater«. Igra bo najprej Schnitzlerjevo »Gospodično Elzo«, nadalje glavno žensko vlogo v najnovejši drami Georga Kaiserja in vlogo »Nine« v O'Neillovi igri »Strange interlude«.

Sovjetske literarne enciklopedije. V založbi akademije za lepe znanosti v Moskvi in pod uredništvom B. Kozjmina je izšel I. zvezek velikega bio-bibliografskega leksikona »Pisatelji sovremene epohe«, črke A, B, V. Prinaša izčrpane podatke o novih ruskih pisateljih. — Bolj površno je sestavljena »Literaturnaja enciklopedija«, katero je pričela pod uredništvom Lunarskega Komunistična Akademija v Moskvi v strogo marksistovskem duhu. Izšel je I. zvezek: A-B-V. Uredništvo hoče tudi priobčevati podatke o slovanskih pisateljih, a ima najbrž pre malo večjih sotrudnikov na tem področju. — Državna založba je napovedala velikansko zbirko najboljših svetovnih pisateljev v 800 zvezkih. Izšla bo tekom 5. let v 132 milj. izvodov na 13.403 polah. Naznanilo pravi, da bodo določili izbiro »najuglednejši marksistovski poznavalci naše literature«.

Krakovski radio stalno prispeva k poljsko-jugoslovanski vzajemnosti. Ta mesec je predaval dr. Frančič o jugoslovanskih ljudskih segah ter o poeziji VI. Nazorja.

Rusija in slovanstvo. Prof. F. Taranovski (Belgrad) je priobčil v tem pariškem tedniku članek pod istim naslovom. Na temelju zgodovinskih dokazov pobija izjavljane prof. J. Bidla (Praga), ki je pred kratkim objavil veliko sinhronično »Slovansko zgodovino«. Prof. Bidlo je namreč mnenja, da bo prevzela pri obrambi slovanstva pred nemško povodnjo vodivno vlogo Poljska. Medtem se mora obrniti Rusija proti Vzhodu in bodoči slovanski emigraciji pripraviti čim več prostora v Aziji. Prof. Taranovski pa nikakor ne misli, da bi imela prihodnja Rusija manj vpliva v Evropi kakor Poljska.

Nortcliffeova nagrada za francosko literaturo. Za l. 1928-29 je prejela to nagrado Céline Lhotte za svoj roman »Sur le fortis dr Paradis«. Ta knjiga je izšla novembra lanskega leta istočasno s drugim romanom pisateljice »La petite fille aux mains sales« ter slika življenje in žalostne razmere žene iz ljudstva. Céline Lhotte je bila predlagana tudi za Gonorvurovo nagrado.

SMARNICE O MALI SV. TEREZIJ, ki jih je spisal dr. Miroslav Brumat, nam v običajno smarnično berilo prinese nekaj novega s tem, da v zvezi z Materjo božjo podajajo zgledno življenje male sv. Terezije in njene družine, navajajo k njenemu posnemanju v raznih razmerah naše dobe. Knjiga stane vezana 45 Din in se naroča v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

PARNI STROJ IN PARNA TURBINA, spisal inž. Gvidon Gulič, Ljubljana 1927, seznaja naše strojnike in obratovodje s parnim strojem in turbino ter najvažnejšimi delovnimi stroji v našem gospodarstvu, uvajajoč obnem v ravnanje z njimi. Knjiga, kateri so pridelane slike in strokovni slovarček, stane vezana 80 Din in se naroča v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Dopisi

Vrhnik

Poročilo, da se je dr. Ivan Lovrenčič z gospo soprogo preselil z Vrhnike v Ljubljano, temelji na pomoti. Dr. Lovrenčič in gospa ostaneta še nadalje na Vrhniki, pisarja dr. Lovrenčiča pa ostaneta v Ljubljani, Tavtarjeva ul. 12, kakor doslej.

Novo mesto

V četrtek dne 25. t. m. bo v Rokodelskem domu ob 8 zvečer predavanje s skioptičnimi slikami. Predava g. prof. Kranjec o Parizu. Ker je te vrste predavanje v tej sezoni zadnje, naj se ga občinstvo polnoštevilno udeleži.

Ptuj

Glasbena Matica v Ptuj. V petek 26. t. m. koncertira v dvorani Glasbene Matice godalni kvartet »Zikac«. Vstopnice, kupljene že meseca marca za Zikov koncert veljajo za petkov koncert. Muzejsko društvo v Ptuj ima v četrtek dne 25. aprila t. l. ob pol 17 ozir 17 v refektoriju mestnega Ferkovega muzeja svoj redni letni občni zbor. Dnevni red običajni. — Odbor.

MURSKA SOBOTA

Evangelijani. V nedeljo dne 21. t. m. sta odputovala v Belgrad g. Ad. Luthar, evang. župnik v Pucenih, in g. Al. Darvas, evang. župnik v Križevcih, k proslavi 75 letnice obstoja belgrajske

Bukova in hrastova

suha in polsuha, eventualno tudi same okroglice kupim za dobavo junij, julij, avgust vsako množino

FRANC OSET, Sv. Peter v Sav. dol.

Brzoiavni drogi

Kupi se 1000 komadov smrekovih brzoiavni drog, in sicer:

20% 8 m dolgi 11 do 13 cm v vrhu,
10% 8,50 m dolgi 12 do 13 cm v vrhu,
25% 9 m dolgi 12 do 14 cm v vrhu,
10% 10 m dolgi 12 do 14 cm v vrhu,
25% 11 m dolgi 13 do 15 cm v vrhu,
10% 12 m dolgi 13 do 15 cm v vrhu

dobava do konca maja 1929, drogi morejo biti toliko osušeni, da ne presega m³ 700 kg. — Plačljivo proti akreditivu 75% takoj, 25% v teku enega meseca, za plačilo se bo jamčilo. — Ponudbe morajo biti obvezne, ter se naj navedejo od m³ franko Postojna postavljeno. — Ponudbe se naj pošljejo na naslov: »Brzoiavni drogi« števil. 4394 na upravo »Slovenca«.

Zahvala

Za ljubeznivo sočustvovanje ob pri-
liki smrti našega ljubega, dobrega so-
proga, odnosno očeta, brata, svaka in
strica, gospoda

Hugona Ledl-a

izrekamo prisrčno zahvalo vsem ljubim
prijateljem in znanecem, ki so se nas
spomnili s sožalnicami, spremljali po-
kojnika na zadnji poti in mu poklonili
krasne vence in šopke.

Vojnik, v aprilu 1929.

Globoko žalujoči ostali.

evangeljske verske občine ozir. k pokrajinskemu
zborovanju evang. cerkve, ki se vrši ob tej priliki
v Belgradu.

Strasno pusto vreme. Po prijetno topli soboti
je zavel v nedeljo mrzel veter, ki je prinesel v
ponedeljek dež, v torek jutraj pa še celo sneg med
dežjem. Zlasti kmetje čakajo težko toplih dni, da
bi zamogli začeti s poljskim delom, ki je že zelo
zaostalo.

BREZICE.

V nedeljo dne 28. t. m. bo razstava rib in
drugih šolskih izdelkov obrtno-nadaljevalne šole.
Razstava bo v osnovni šoli od 8 do 12 dopoldne.

SV. MARJETA NIZE PTUJA.

Pred nekoliko dnevi nas je zapustila gd.
učiteljica Anica Krulc. Dolgih 35 let je delovala
kot vzorno učiteljica, vzgojiteljica med mladino
ter si s svojim neumornim delovanjem zaslužila
pokoj. Kljub lepi starosti je bila čila, zdrava in se
je težko ločila od mladine, kateri je bila vedno in
povsod vzor, mati, svetovalka, voditeljica le k do-
bremu. Kot učiteljica je bila svesta si svojega po-
klica, katerega je izvrševala do zadnjega z vso
vnemo, vztrajnostjo in ljubeznijo. Ljudstvo jo je
zelo cenilo in spoštovalo. Njeno delo bo rodilo
med nami obilen in lep sad. Blago in vzorno učitel-
telico bomo ohranili v najlepšem spominu vsi, ki
smo jo poznali in ji želimo, naj ji večerne urice
teko mirno, naj jih uživa še mnogo let v zadovolj-
stvu, kajti storila je delo, ki ga ji je nalagal na-
rod in poklic.

Ure za birmo

Zlatnina-Srebrnina
Poročna darila za
ženine in neveste

F. Čuden

Ljubljana, Prešernova 1

S tužnim srcem naznanjamo vsem
sorodnikom, da je naš dobi in ljubljani
papa, brat in stric, gospod

ALO ŽIJ VODNIK

nadkreditnik drž. želez. v pokolu

po dolgi in mukepolni bolezni, mirno v
Gospodu zaspal 24. aprila. — Pogreb
blagopokojnika bo v petek 26. aprila ob
4 popoldne iz hiše žalosti, Sreberje 52,
k Dev. Mar. v Polje.

Vsem se priporoča v blag spomin,
žalujoča soproga Frančiška Vodnik. —
Ivan, Ignacij, Slavko, Jožko, sinovi.
— Francka, hčerka. — Tončka Vodnik roj.
Vidic, svakinja.

Potrli globoke žalosti naznanjamo
tužno vest, da je naša ljuba mama in
stara mama, gospa

Marijeta Škoda-Metelko

dne 23. t. m. ob 7 zvečer, previdena s
tolazili sv. vere, v 80. letu starosti, mir-
no v Gospodu zaspala.

Pogreb naše nepozabne pokojnice bo
v četrtek 25. aprila 1929 ob pol 5 pop.
iz tukajšnje hiralnice — Vidovdanska
cesta 11, na pokopališču k Sv. Križu.
V Ljubljani, 24. aprila 1929.

Žalujoči ostali.

T. C. Bridges:

Na pomoč!

Roman.

23. Sam nekoga ujame.

Še preden se je Sam domislil, kaj naj stori, je
Jim že skočil na lesto, ki je bila vedno prislonsena
na lopo, da je po njej mogel hoditi na streho.

Sam plane za njim.

»Dol pojdi, Jim!« mu zavpije. »Sicer boš na-
slednjo kroglo ti prestregel!«

»Bodi brez skrbi!« ga zavrne Jim in že pridno
razdira anteno. »Če je Sneed, ne bo več ustrelil,
dokler sem jaz tu gori. Se le preveč hudo boji, kaj
bo potem z njim, če mene zadene.«

Sam ne ve, kaj bi storil, pa le za hip. Saj je
bilo čisto jasno, da ima Jim prav. Zato ga torej pusti,
naj opravi svoje delo, on pa se prihlji med grmovje
in začne hitro pa jako tiho dirjati proti meji Jimo-
vega malega posestva. Od vsega velikega imetja, ki
je bilo nekoč last Selbyjevih, je ostala samo še hiša,
vrt, ena njiva in kos nerodovitne gmajne ob čereh.
Porašena pa je bila gmajna z raznim bodičjem; v
to gosto grmovje je torej Sam izginil.

Jim je anteno razdiral kot bi mignil ter odnesel
njene dele dol v lopo. Noben izmed treh strelav ni
napravil večje škode, razen da je skozi galvanizirano
streho napravil enajst točk.

»To je prav gotovo Sneedovo delo,« pravi Jim
zaničljivo. »Kakor je sam ves zveržen, tako pa še
njegovo streljanje. Kljub temu pa je škoda, da bom

moral odslej vsakokrat znova postavljati anteno,
kadar bom hotel poklicati Upton; in to ne bo lahko,
če bom moral vselej čakati, da se zmračí.« Ozre se
okoli. »Halo! Sam, kje pa si?«

Ni videl, kdaj je Sam izginil, zato si ni mogel
misлити, kje bi bil. Gre torej venkaj in pogleda na-
okrog, pa Sam je izginil kot kavra. Mahoma pretrga
tišino krik — kaj krik; pravo trpljenje, nekakšen
prečuden glas, ki je prav tako izražal presenečenje
kakor grozo. Jim zdrija liki zajec tja, odkoder je
glas prihajal, namreč na južno stran bodičja in kot
bomba plane na malo odprto jaso, kjer ugleda Sama,
kako kleči na nekem bitju, ki je bilo videti po-
polnoma uničeno in zrušeno ter kot ubito ležalo
s hrbtom na trati.

»All right, Jim,« reče Sam mirno. Ga že imam!«

»Imaš? Koga? O, saj to je vendar Sneed!«

»Seveda je Sneed,« odvrne Sam. »K sreči sem
izsledil, odkod je zadnji strel prišel, pa sem tiča ujel,
prav ko se je hotel splaziti proč.«

»Izpusti me,« se repenči Sneed. »Kaj pa se
vtikata v moje zadeve? Za to dejanje bosta odgovar-
jala pred postavo!«

»Jaz se ne bi hotel sklicevati na postavo, ako
bi bil v vaši koži, Sneed,« mu pravi Sam. »Lahko se
vam primeri, da boste tožence namesto tožnik; ej,
pa vaš gospodar tudi. kajti stavim, da vam je to po-
četje on naročil. Vi nimate toliko soli v glavi, da bi
sami prišli na tako misel.«

»Jaz? Začel sem šel streljat, če že hočete ve-
deti,« pravi Sneed.

»Stučnino pa zajci ne živijo po slemenih ploče-
vinastih streh,« reče Sam; »sicer ste pa tudi zašli

na tuje posestvo.« Razposajeno se nareži. »Jim,
primi ga!«

»Kaj pa misliš z njim napraviti?« vpraša Jim.

»Dal mu bom nekoliko njegovega lastnega zdra-
vila,« odgovori Sam. »On naju je hotel pridržati v
Gadsdenovi ječi. Zdaj bova pa videla, kako mu bo
všeč, ko bo on jetnik v najini.«

»Tega ne smeta storiti!« krikne Sneed. »To je
zoper postavo.«

»Baš pravi ste, da se na postavo sklicujete,« ga
zavrne Sam. »Tako pojdit z nama in prav nič ne
razgrajate zato, ali pa vas bova morala prisiliti,
da splezate po čereh dol kakor sva morala davi
midva!«

Ta grožnja je Sneeda popolnoma ustrašovala,
zato je kar dosti mirno stopal med Samom in Jimom.
Peljala sta ga naravnost v radijevo lopo, ga porinila
vanjo ter stopila za njim in vrata zaprla.

»Jim ali naj ga zveževa?« pravi Sam.

»Ne, nikar me ne vežite!« prosi Sneed. »Saj ne
bom poskušal ubežati.«

»Ne verjamem vam,« pravi Sam prezirljivo; »še
poskusite, se boste pa kesali. Midva oba bolje tečeva
kot vi pa vaju tudi v moči oba posekava. Usedite
se na ta stol!«

Sneed se usede na stol in ju divje gleda. Bil je
jako jezen pa tudi hudo prestrašen. Sam se obrne
k Jimu.

»Jim, mislim da bi bilo dobro, ako greš po va-
škega stražnika. Lahko ga toživa, da je vdrl na tvoje
posestvo, tudi če mu ne bi mogla dokazati, da je
poskušal razbiti tvojo anteno.«

»Ljudska knjižnica iz založništva Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 25. zvezek: Hagard, Hči Cesarja Montezuma. 32 Din, vez. 42 Din. — 26. zvezek: Lorenzini Storček in njegovo burkasto življenje. 14 Din, vez. 22 Din. — 27. zvezek: Fregeli Otoci Solca. 24 Din, vez. 32 Din. — 28. zvezek: Hagard, Kleopatra. 28 Din, vez. 40 Din. — 29. zvezek: Savinšek, Izpod Golice. 30 Din, vez. 42 Din. — 30. zvezek: Sienkiewicz, Na polju slave. 28 Din, vez. 40 Din.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglase strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Čekovni račun Ljubljana 10 349. Telefon štev. 2328.

Službe iščejo

Občinski tajnik
in organist s 15 let službe, zmožen več jezikov, želi mesta za takoj. Prevzel bi tudi mesto cerkovnika, knjigovodje posojilnice, kot dober bilancist. Cenjene ponudbe pod »Takoj« št. 4384 na upravo.

Gradbeni tehnik
z večletno prakso, samostojni kalkulant in statik išče nameščenje. Ponudbe na upravo pod »Stavbenik«.

Primorski Slovenec
21 leten, s tremi razredi meščanske šole, govori štiri jezike ter ima dveletno poduradniško prakso, išče kakršnibodi nameščenje. Cenj. ponudbe oglašnemu oddelku »Slovenca« pod »Trezen« št. 719.

Pletilja
izurjena v pletenju nogavic in telovnikov, išče delo za na dom, ki bi bilo stalno. - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Pletilja« št. 4396.

Službodobe

Postrežnica
za dopolnje, se sprejme. - Tomažič, Dunajska cesta št. 9, I. nadstr.

Mlinarskega pomočnika
pridnega, zanesljivega, sposobnega za sortiranje mlevskih izdelkov, sprejem takoj. Starost 25 do 35 let. Mesečna plača po dogovoru. - Valjčni mlin, Radeče pri Zidanem mostu.

Pomožno kontoristinja
sprejme večja tovarna v bližini Kamnika. Zahteva se poznanje vseh pisarniških del, znanje stroje-pisja, razen slovensčine ev. hrvaščino, po možnosti znanje nemščine ali italijanščine. - Prednost imajo moči, ki so že vpleljane v lesno industrijo in ki so domačinke v Kamniku ali okolici. Ponudbe, opremljene s šolskimi spričevali in o dosežanih službah naj se pošljejo pod šifro »Kontoristinja« na upravnništvo »Slovenca«.

DVE PLETILJI
spretni v izdelovanju vseh pletenin, posebno nogavic, sprejem takoj. - Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe z zahtevo plače na naslov: Pušnik B., Vojnik pri Celju.

2 kleparska vajenca
sprejem takoj in prodam več metrov pocink. vodovod. cevi, pol cole. Franc Bricelj - Štepanja vas pri Ljubljani.

Hlapca in deklo
za vsa kmečka dela, lahko tudi zakon. par brez otrok, se sprejme. - Kje, pove uprava »Slovenca« pod štev. 4391.

Šivilja
iz dobrega salona, ki ima prakso, se sprejme takoj. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4423.

Prodamo

Puhasto perje
kg 38 Din. razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. Izkoristite priliko, dokler traja zaloga. L. Brozović, kemička čistilna perja. Zagreb, Ilica 82.

»Opel« avto
štirisedežen, 1800 km vožen, prodam ali zamenjam za tovorni avto. - Martin Pleterski, Cerklje pri Brezicah.

2 javorjevi spalnici
prodam po izredno nizki ceni. M. Švajgar, Dravljica št. 74, p. št. Vid nad Ljubljano.

ELEKTROMOTOR

skoraj nov, 4 KS. 380/220 voltov, Fabrikat A. E. G., z vsemi pritisklinami, se ugod. prod. Ponudbe na Franjo Kalan, Celje.

Zapravljivček
nov, boljše vrste, z dvema sedežema, eden premakljiv, poceni prodam. Resnemu kupcu pošljem sliko. Potrebujete Alojzij, kolar, Vrhnika.

Čevlarski stroj
(Hohlmaschine) - v jako dobrem stanju, se poceni prod. - Škof, Pobreška cesta 9, Maribor.

Kupimo

Transmisijo zobna kolesa
raznih dimenzij - kupim takoj. Ponudbe na: Ivan Jeremič, Ormož.

Kupujem čebele
v kranjcih in roje. Ponudbe na Anton Žumer, trg. čebelarstvo - Javornik na Gorenjskem.

Otroški voziček
kupim, dobro ohranjen. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4424.

Obrt

Špecialna delavnica
za previjanje in popraviljanje električnih motorjev. F. Perčinčič, elektro-mehanič. Gospodstva št. 16 (restavracija pri »Levu«).

Objave

Izjavljam
da moj mož nima povoda svariti pred mojimi dolgi, ker me je tekom 15 let preživel samo eno leto in ni plačal zame nobenega dolga. - ANA RUPE, KOČEVJE.

Prikojevalni tečaj
moških, damskih oblek in perila. Pričetek dne 10. maja. Revnejšim znižano. Ugodni plačilni pogoji. - Izdelava krojev. - Zasebno krojno učilišče, Ljubljana, Stari trg 19.

Naznanjam,
da sem prevzela

gostilno Koroški dom
Skrbelo se bo za dobro pijačo in točno postrežbo. - Abonent se sprejema na domačo hrano. Za obilen obisk se priporoča. PERTOT.

Stanovanja

Meblovana soba
se takoj odda. - Naslov pove uprava »Slovenca« pod štev. 4284.

Posrestva

Priložnostni nakup!
Vsled posebnih razmer se ugodno prodajo vinogradsko posestvo, obstoječe iz lepe, popolnoma ovrzljive gosposke hiše s postranskim poslopjem, približno 4 oralov vinograda in 3 oralov sadonosnika in travnikov, v neposredni bližini mesta. Informacije se dobivajo pri: dr. Blanke - dr. Brandstetter odvetnika, Maribor, Aleksandrova cesta 14.

Pekarijo
z enonadstr. hišo, vinotočem ali trgovino, na prometnem kraju in dobrih zasluzkih - prod. Zagorski, Maribor - Tatenbahova ulica št. 19.

Stavbene parcele
več lepih, prodam v Dravljah. - M. Švajgar, Dravljica št. 74, p. št. Vid nad Ljubljano.

Pouk

Šoferska šola
prva oblast. koncesijon. Camernik, Ljubljana (Jugavto), Dunajska cesta 36. Telef. 2236. Strokovniški teoretičen pouk in praktične vožnje na različnih modernih avtomobilih, s pričetkom vsakega prvega.

Vnajem

Brivnico
dobro ideo, prodam. - Naslov v oglaš. oddelku »Slovenca« pod št. 4421.

Poizvedbe

Dekle
zdravo, staro eno leto, se da za svojo. - Raspah št. 191 pri Mariboru.

Izgubljen
je bil na avto-vožnji Ljubljana-Zagreb v soboto 20. t. m. avto-kovčeg z 2 toaletnima kovčkoma (neseser). Pošten najditelj naj odda kovčeg proti dobri nagradi zavarovalnici »Anker«, Zagreb, Preradovičev trg 5, ali Ljubljana, Kralja Petra trg 8, ozir. najbližji orožniški postaji.

Razno

N. Sadluki odpotuje!
Hirosof, psihografolog in fizionomist Sadluki sprejema vsak dan od 9-12 in od 14-19. - Maribor, hotel »Zamorec« št. 35. Ostane v Mariboru le še do 29. aprila. Potem - Ptuj, Ljutomer, Celje.

Zupanstvo obč. Lancovo
naznanja, da bo dražba občinskega lova

Lancovo dne 27. aprila ob 9 dopoldne pri sreškem glavarstvu v Radovljici. Lov se oddaja v najem od 1. julija 1929 do 31. marca 1934. Lovišče je v najboljšem stanju ter eno najlepših na Gorenjskem.

Fotografski atelje
novo otvoren; najmodernejši aparati, najnovejša svetlobna naprava. Foto Meyer, Maribor, Gosposka 39.

Fotografske potrebščine
vsakovrstne aparate, na obroke, pouk zastoni. - Fotografsko specialno podjetje: Meyer, Maribor, Gosposka 39.

Ajdova moka
po 5 Din
fini zdrob iz argentinske koruze, po 4.30 Din
fina moka št. 0 iz banaske pšenice, po 4.30 Din.
Razpošilja od 25 kg naprej:
Pavel Sečelj, umetni mlin, Javornik, Gorenjsko.

Debele luskinas' eotrobe
kuhite najceneje pri trvdki
A. VOJK Ljubljana
Resljeva cesta 24

1000 dinarjev Vam plačam, ako Vaše bradavice kurje oči, trdo kožo, izraske ne odstranite v teku 3 dni z RIA balzam, brez bolečin, varno in brez noža. Zdravniško orporočilo: Dr. Cyrakus B. Wien, piše: Jaz sem z RIA zadovoljen, pošljite mi nadaljnjih 24 lončkov, hočem jih pri mojih pacijentih uporabiti.

Cena z garancijskim pismom Din 9- 3 lončki Din 18- 6 lončkov Din 32-

Dr. NIC KEMENY - Košice - Kaschau
Poštni predal 1255 - Č. S. R.

Nečisto kri

katar v želodcu in nervozo zdravilo „syómargyi“ pastile.

najnovejša in najboljša iznajdba francoskega učenjaka dr. Pomaret, Pariz. Po četrti škatljici (180 pastil) postane kri čista, želodec je zanesljivo ozdravljen, nervoza se pa znatno zmanjša. Kdor doslej ni preizkusil tega sredstva, naj poskusi; že po prvi škatlji se bo prepričal o vrednosti tega zdravila. Odobreno z rešenjem ministrstva narod. zdravja br. 43567. Navodila pošilja po pošti po vposlatvi 2 Din znamke

Josip Pantić, Beograd
Kraljice Natalije 5 (v dvorišču).

Dražba

parne žage, vinske trgovine, inventarja

Iz konkurzne mase Antona Kajfeža v Kočevju se bo prodajalo:
1. Na prisilni dražbi dne 2. maja 1929 ob 9 pri okrajnem sodišču v Kočevju:
parna žaga v Kočevju

s pripadajočimi objekti, s stanovanjsko hišo s kantino, dalje vila z velikim vrtom, gospodarskimi poslopji in lokali za vinsko veletrgovino. Žaga je v obratu; za naročila je preskrbljeno.
2. Na oteralni dražbi dne 3. maja in po potrebi še 4. maja 1929, vsakokrat ob pol 11 na licu mesta, kompletan kletarski inventar za vinsko trgovino, inventar vrtnarstva, vse ostali gospodarski inventar, tovorni avto, pisarniška oprema, gostilniška oprema.
Pojasnila pri upravniku konkurzne mase dr. Ludviku Grobelniku, notarju v Ribnici.

Reprezentančni stanovanji

4 in 5 sob se oddata v kratkem. Reflektanti naj pošljejo pismeno ponudbo z navedbo polkica in številno družinskih članov pod šifro »Arhitekt A. B.« št. 4403 na upravnništvo »Slovenca«.

Zgodnji in pozni semenski krompir

iz NEMČIJE — dobavlja »Gospodarska zveza«, Ljubljana.

Prodaj zaradi povečanja
Parni kotel
30 m³ in 8 atm. — ter

FRANCIS - SPIRAL TURBINO
za 13-20 KS. 250 litrov vode na sekundo, 5-8 m padca in približno 430-500 obratov na minuto. Turbina ima ročno regulacijo, zelo težko zamahno kolo (400 kg), 3.50 m dolgo sesalno cev in je posebno primerna za pogon manjših električnih central s padcem vode od 5-8 m, tudi žage, usjarne ali mlina. S turbino se prodaja kompletna zatvornica z gonilom na vijak, ca. 10 m cevovoda in vsi pripadajoči deli. - PARNI KOTEL je popolnoma dobro ohranjen, ker je bil ves čas kurjen le z lesom in le približno 10 let v obratu. S kotlom se oddajo tudi vse pripadajoče armature, črpalke etc. Turbina, kakor tudi kotel, sta še v obratu in se lahko ogledata. - Interesenti naj se izvolijo obrniti na upravo »Slovenca« pod: »VODNA PARNA SILA« št. 4407.

Krapinske toplice blizu Zagreba zdravijo z zanesljivim uspehom protin, išias, revmo, ženske boleznitd. 42°C naravne tople in blatne kopelji. V pred in po sezoni znatni popusti. Dvajsetdnevno zdravljenje za ceno Din 1280 (stanovanje, hrana, kopelji in pristojbine) Redni avto promet, komfort, izborna oskrba, cene zmerne. Pričetek sezone 16. aprila. Zahtevajte prospekte.

BUDIMPEŠTANSKI MEDNARODNI SEJEM
4.-13. maja
Splošna industrijska razstava. Številne posebne skupine. 25-30% znižana vožnja. Prestop meje brez vizuma.
Pojasnila in sejsmske legitimacije se dobe:
v **Budapešti**: pri sejsmskem uradu Messeamt V. Alkotmány-utca 8.
v **Ljubljani**: pisarna »Putnikac«.
v **Beogradu**: kr. ogr. trgov. zastopstvo, palača Akademije.
v **Zagrebu**: kr. ogr. konzulat, Draškovičeva ul. 17.

Najboljši in najekonomičnejši
ELEKTROMOTORJI
iz znanih čeških tovarn
Škodovi zavodi v Plzni
se nahajajo v velikosti 1/4 do 30 k. s. stalno na zalogi v Ljubljani. - Obrnite se na
Zastopstvo Skodovih Zavodov, Ljubljana
Seienburgova ulica 7. — Telefon 2966